

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

leto: XXXXI | julij 2009 | številka: 7

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesna industrija • Šparovni kotichek

• Praznujejo • Ljudje in dogodki • Kultura in jezik • Prgišče zgodovine • Razvedrilo • Spominjamo se jih

»Vsako leto nas pride več!«

Ida Robnik

Tako je dejal predsednik kluba upokojenih koroških gozdarjev na 17. srečanju 10. junija letos v Šentanelu. Lokacijo srečanja so izbrali z namenom, saj sta bila izgradnja infrastrukture in razvoj kmečkega turizma del projektov in dejavnosti gozdarjev pred ca. dvajsetimi leti v tem kraju in tudi drugod po koroški krajini. Letos se je srečanja udeležilo več kot 300 upokojenih gozdarjev in njihovih partnerjev in sopotnikov. Z zanimanjem so prisluhnili svojemu predsedniku Jožetu Logarju, ki je spregovoril o dejavnosti kluba in njegovega upravnega odbora in se zahvalil sponzorjem, posebej GG Slovenj Gradec, za pomoč pri organizaciji vsakoletnih srečanj. Direktor GG Slovenj Silvo Pritrznik je predstavil sedanjo situacijo v družbi GG Slovenj Gradec in razvojne usmeritve družbe v prihodnosti. Iz Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec, je upokojene gozdarje nagovoril Zdravko Miklašič in jih na kratko seznanil s svojim področjem dela, to so prostoživeče živali v gozdu in lovstvo. Prišli so tudi župani, med njimi Janez Švab iz Občine Črna, Dušan Krebl iz Občine Mežica, Matic Tasič iz Občine Prevalje in Jurij Šumečnik, podžupan Občine Slovenj Gradec. Dan so jim popestrili pevci okteta LD Prežihovo in upokojena učiteljica Anka Plevnik, ki je na svojstven igriv in humoren način prikazala zgodovino in razvoj Šentanela in seveda ni pozabila omeniti zaslug Jožeta Logarja pri tem. Ob dobri hrani, pijači in glasbi muzikantov Božank so v veselem razpoloženju klepetali, obujali spomine in ta dan pozabili na tegobe, ki marsikoga pestijo. V programu prireditve je bil tudi ogled kraja in muzeja, ki so si ga nekateri ogledali v popoldanskem času. Kot vsako leto so najbolj vztrajni tudi letos zapustili srečanje v večernih urah.

Jože Logar, predsednik Kluba upokojenih koroških gozdarjev za njim oktet LD Prežihovo

Silvo Pitrznik, direktor GG Slovenj Gradec, d. d

Zdravko Miklašič, Odsek za prostoživeče živali in lovstvo, Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Slovenj Gradec

Med gosti so bili župani in predstavniki občin

Udeleženci srečanja

Tajnica Francka Merkač in predsednik Jože Logar med posvetom

Upokojene gozdarje je nagovorili tudi župan prevaljske občine dr. Matic Tasič

Anka Plevnik, upokojena učiteljica

Bober – Castor fiber

Zdravko Miklašič, dipl. inž. gozd.,
vodja odseka za gozdne živali in lovstvo,
ZGS OE Slovenj Gradec

Bober je največji evropski glodavec, ki je prilagojen življenju v vodi in zato lahko prepoznaven. V preteklosti je bil pod vplivom človeka iztrebljen praktično v vsej Evropi. Domnevno zelo razširjen je bil tudi v Sloveniji (do 18. stoletja), kasneje pa je veljal za izumrlo vrsto.

Družina Castoridae (bobri) ima samo dve živeči vrsti. Poleg evropskega bobra je to še kanadski bober, ki naj bi ga v preteklosti naseljevali tudi v Evropo (po nekaterih informacijah tudi v Avstriji). Vrsta sta si zelo podobni, zato ju je po morfoloških znakih težko ločiti. Današnja razširjenost bobra je posledica varstvenih ukrepov, aktivnih preseljevanj in ponovnih naselitev v 20. stoletju.

Prvotno je bil bober verjetno splošno razširjen po celotni Evropi, vendar se je njegovo število do 20. stoletja močno zmanjšalo na vsega 700 živali. Zakonsko so bobra prvi zavarovali Norvežani (leta 1845). Od tu so jih pričeli preseljevati na Švedsko, v Rusijo, na Finsko, v Nemčijo, na Poljsko, v Litvo, Francijo, Švico, Estonijo, Avstrijo, na Češko, Nizozemsko, v Hrvaško in Belgijo. V zadnjih letih so ga naselili tudi v Bosno in Hercegovino in Srbijo. V Sloveniji se je bober naselil po naravni poti kot posledica naselitev bavarskih bobrov na Hrvaško, ki so se začele leta 1996.

Bobri so veliki, čokati, do 30 kg teži glodavci s kratkim sploščenim luskastim repom, širokim 12 do 16,5 cm. Glava je velika, uhlji in oči pa so majhni. Ima močne v glodače preobražene sekalce (širina do 8 mm), ki so pokriti s sklenino oranžne do kostanjeve rjave barve. Z njimi pušča zanj značilne sledove podiranja dreves. Na mišičastih okončinah je po pet prstov s kremplji. Sploščen rep služi krmiljenju, plava pa z zadnjimi nogami, na katerih so prsti povezani s plavalno kožico. So rjave do temno rjave barve, po trebuhu so svetlejši. Dlaka je resasta, na hrbtu dolga do 6 cm. Ob slabši vidljivosti je možna zamenjava z nutrijo, pižmovko in vidro, čeprav gre za precej manjše živali.

Bobrov brlog je izkopen v brežini z vhomom pod vodno gladino. Dolg je lahko od 0,8 do 11 m in širok 30 do 50 cm. Kjer podlaga ne omogoča kopanja brloga, si naredi značilno bobrišče pod kupom vej in debel, utrjenih z blatom. Bober gradi tudi jezove, da si zagotovi stalno raven vode in s

Dr. Jurij Gulič (Zavod RS za varstvo narave OE Maribor) in starešina LD Radlje Mirko Novak ob bobrišču (foto: Z. Miklašič)

poplavljanjem tudi olajšan dostop do hrane. Jezovi so dolgi od manj kot pol metra do več sto metrov. V vodi je okretnejši kot na kopnem, zato razdalje raje premaguje s plavanjem kot pa s hojo. Pod vodo vzdrži do 15 minut. Lahko izkoplje tudi kanale za varno plutje iz enega do drugega vodotoka.

Življenjski prostor bobra so jezera, močvirja, reke in potoki. Kakovost same vode ni izključujoč dejavnik njegove prisotnosti, pomembno pa je, da je voda na voljo vse leto. Po njej bober potuje, vanjo se zateče ob nevarnosti, poleti se v njej ohlaja, pozimi pa skladišči hrano. Ključni dejavniki okolja, ki bobru omogočajo preživetje, so (MacDonald et. al. 1995):

- globina vode (optimalno 24 m, nestalna gladina mu ne prija),
- širina reke (optimalno 10–100 m),
- hitrost vodnega toka (izogiba se rek s hitrim tokom),
- onesnaženost (optimalna je voda, ki ni onesnažena – je manj občutljiv na organsko kot pa anorgansko onesnaženje),
- podlaga: optimalna je glina ali ilovica – peščena in kamnita podlaga nista primerni,
- višina brežine: optimalno najmanj 1 m; brežine, nižje od 0,5 m, niso ustrezne,
- rastlinstvo: optimalne so visoke vrbe in topoli s premerom do 8 cm,
- človekov vpliv: optimalna je odsotnost človekove dejavnosti, vključno s pašo,
- bližina naselij: optimalno je, da v polmeru 4 km ni naselij,
- bližina obdelovalnih površin: optimalno naj bodo takšne površine najmanj 500 m od brega.

Bober je rastlinojed, ki se hrani z zelišči, vodnimi rastlinami, drevesi in grmi. V bobrovi prehrani so opisali najmanj 80 drevesnih in 149 zeliščnih vrst (MacDonald et. al. 1995).

Gospodar LD Radlje Aleš Vrečko ob poškodovani vrbi (foto: Z. Miklašič)

V poletnem času se prehranjuje pretežno z zelišči. Kjer je zelišč manj, je lahko delež lesnatih rastlin preko celega leta prevladujoč. Uživa lubje, poganjke in listje predvsem topolov, vrb in hrastov, ostali listavci in iglavci so v prehrani zastopani z manjšim deležem (v Sloveniji najpogosteje naletimo na podrte bele vrbe). Lahko se prehranjuje tudi z izkopavanjem podzemnih delov rastlin. Zastopanost posameznih vrst v prehrani je odvisna od njihove razpoložljivosti v okolju.

Do hrane in gradbenega materiala bober pogosto pride s podiranjem dreva, ki je najočitnejše konec poletja in v jeseni. Ko podira drevo, gloda deblo po obodu na višini do pol metra od tal. Načeto deblo ima značilno obliko peščene ure. Na mestu podiranja praktično ne pusti ničesar. Manjše veje odgrizne, debelejšje dele debela pa nagrize na sekcije in vse skupaj odvleče v vodo, kjer lubje bodisi poje ali pa hrano skladišči za zimo. Shramba je na rečnem ali jezerskem dnu, blizu vhoda v rov, kar mu omogoča hranjenje tudi pod ledom.

Bobri navadno živijo v majhnih družinskih skupnostih, ki jih tvori do 14 živali (odrasel par, istoletni mladiči, mladiči iz preteklega leta). Večina živali se v starosti dveh let odseli več deset kilometrov stran. So teritorialne živali. Aktivni so v glavnem v mraku in ponoči, kar potrjujejo tudi opažanja v Sloveniji.

V maju ali juniju samica skoti 15 mladičev, ki so ob rojstvu odlakani in že vidijo. V razmnoževalnem brlogu ostanejo 12 meseca. Pri vzreji mladičev pomagajo tudi mlajši osebki iz prejšnjih legel.

V Sloveniji je bila prva naselbina bobrov odkrita na reki Radulji ob izlivu v reko Krko pozimi 1998/1999. Do leta 2003 so se nahajali že na treh nahajališčih (sotočje Krke in Radulje, Dobljica, Lahinja). Iz revije Lovca je mogoče razbrati, da od leta 2005 živijo ob Muri, pa tudi v V in JV Sloveniji vzdolž meje s Hrvaško. V zadnjem času pa so se bobri pojavili tudi na Koroškem (reka Drava). Lahko sklepamo, da je sedanji areal bobra v Sloveniji samo obrobje hrvaške populacije.

Prisotnost bobra v Sloveniji je stvarnost, njegova prihodnost pa je v celoti odvisna od človeka. Je zavarovana vrsta v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Mednarodne obveznosti Slovenije na področju ohranjanja živalskih vrst in visok varstveni status vrste zmanjšujejo verjetnost ponovnega iztrebljenja vrste v prihodnosti. S svojo dejavnostjo ta vrsta vzdržuje in uravnava vodni sistem in mokrišča, s tem pa zvišuje vrstno in ekosistemsko pestrost. Najverjetneje se bo trend širjenja vrste v Sloveniji še nadaljeval. Glede na to, da so vse dosedanje naselbine v agrarni krajini, je pričakovati tudi določene konflikte kot posledico prehranjevanja z obrežno vegetacijo in bližnjimi poljščinami (koruza, pšenica).

Vir: povzeto po Reviji Prirodoslovnega muzeja Slovenije (SCOPOLIJA 59/2006)

Bober na Koroškem

Že pred tremi leti smo se lovci začeli sramežljivo spraševati med seboj, kaj pomenijo nekako čudno posekana drevesa ob reki Dravi. Po natančnem pregledu je bilo jasno, da je to delo bobrovih zob. Prvi smo to opazili lovci LD Libeliče in nismo zagnali vika in krika. O prisotnosti bobra na Dravi smo obvestili lovskega inšpektorja Draga Križana in vodjo odseka za gozdne živali in lovstvo pri Zavodu za gozdove OE Slovenj Gradec Zdravka Miklašiča. Tudi njun ogled kraja je potrdil, da je na Dravi prisoten bober. Lovci LD Libeliče že pred tem nismo pogosto lovili na tem delu našega lovišča, sedaj ko pa je tu bober, smo na tem delu lovišča lov povsem opustili. Bojimo se, da bo prepogosta prisotnost ljudi na tem delu motila bobra in bo zaradi nenehnega vznemirjenja zapustil naše kraje. Dogovarjali smo za organizacijo sestanka med naravovarstveniki, ribiči in lovci o režimu na tem področju, a žal do tega sestanka do danes še ni prišlo. Vseskozi se je zastavljalo vprašanje, ali je to naš avtohtoni bober, ali je naseljen, ali iz kakšne domače reje pobegli kanadski bober. Pred nekaj dnevi pa smo dobili odgovor tudi na to vprašanje. 13. 5. 2009 je lovec Andrej Kogelnik na hidroelektrarni Dravograd našel poginulega in naplavljenega bobra. Kadaver bobra je bil že v slabem stanju in prvi nestrokovni ogledi potrjujejo, da naj bi bil bober naš avtohtoni evropski. V konkretnem primeru gre za samico, ki v dolžino meri 104 cm in tehta 16,5 kg. Le dva dni za tem so našli drugega bobra, ki ga je povozil avto pri hidroelektrarni Vuhred. Torej se bober širi po toku reke Drave navzdol. Kaj ga je prineslo na reko Dravo? Je Drava postala čista reka in ga je privabilo to ali je preštevilčen v krajih, kjer že živi, in išče nova bivališča?

Marko Kogelnik

Informativni gozdarski storži v juniju

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd,
Zavod za gozdove Slovenije,
Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Gorazd Mlinšek

Junij ali mali srpan je poletni mesec, ko so kmetje po navadi že lahko prišli za srpe, predvsem pa kose ter pričeli s košnjo in žetvijo. Letos pa jim muhasto vreme povzroča velike težave še posebno višinskim kmetom ne dopusti, da bi pognali kosilnice in obračalnike. V koroški regiji je deževalo (predvsem nevihte lokalno različno) v letošnjem juniju kar v petnajstih dneh.

Zelo mokra je bila druga polovica junija. Po 20. juniju je deževalo vsak dan. Ta dan je vrh Pece pobelila snežna nevihta. Lokalno različno smo imeli tudi točo (6. in 16. junija), ki pa ni bila tako obsežna kot na severovzhodu in drugih predelih Slovenije. Malo več sonca smo imeli Korošci v drugi tretjini junija. Najnižje junijske dnevne temperature so bile od 5 (1. 6. 2009) do 17 °C. Maksimalne junijske dnevne temperature so bile v nižinah med 14 (20. 6) in 29 °C (19. 6.). Veliko padavin je prepojilo tla, da so napita. **Gozdna tla enakomerno oddajajo odvečno vodo v struge potokov.** Nekateri med njimi so v poletnih mesecih skoraj suhe, letos pa to ni mogoče. Velika vlažnost tal vpliva tudi na intenzivno priraščanje drevesnih poganjkov, kar povečuje vitalnost gozdnega in drugega drevja. **Vitalno drevo je bolj odporno proti podlubnikom kot manj vitalno. Ohladitev in ekstremna nihanja dnevni in nočni temperatur**

upočasnjujejo razvoj prve generacije podlubnikov. Konec junija 2009 smo v gozdnogospodarski območni enoti Slovenj Gradec evidencialno 89 žarišč lubadark (1627 m³), konec junija 2008 pa 266 žarišč (6548 m³). Upajmo, da se podlubniki ne bodo namnožili v prevelikem številu. Bodite pozorni na spremembo barve krošnje smreke. Pojavljati so se pričele lubadarke, ki imajo še zeleno krošnjo, z debel pa jim je pričelo odpadati lubje. S takojšnjim posekom napadenih dreves in sanacijo žarišča lubadark bomo omejili prenamnožitev podlubnikov. Lastniki gozdov in izvajalci del v gozdu, upoštevajte navodila vašega revirnega gozdarja! **Upoštevajte gozdni red!** Revirni gozdarji so v juniju pričeli z menjavo feromonov (Pheroprax, Chalcoprax) v kontrolno-lovnih pasteh.

Gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije po območnih enotah organizirajo poleg drugih izobraževanj tudi izobraževanje lastnikov gozdov iz gozdne tehnologije in gojenja in varstva gozdov. 4. junija smo imeli vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov delavnico, kako izvesti, še prej pa pritegniti lastnike gozdov na izobraževalno aktivnost. Tone Lesnik, vodja oddelka za stike z javnostjo v ZGS, je povedal, da je ZGS za lastnike gozdov izvedel na leto 104 delavnic iz gozdne tehnike in 72 delavnic iz gojenja gozdov. Gojitvenih delavnic in tečajev se udeleži manj udeležencev kot delavnic iz gozdne tehnike. Delavnico smo nadaljevali s sestankom in na Zaplani prisluhnili predavanju predstavnika firme BASF iz Nemčije, gospoda Thomasa Zühlke, ki nas je seznanil z novostmi na področju varstva gozdov. V firmi BASF izdelujejo feromonske pripravke in druga kontrolna lovna sredstva. Izdelali so Chalcoprax top in Pheroprax top, katera sta aktivna vse leto. Na trgu ju še ni, ker ju še testirajo.

Ureditev vetrolomne površine pri Enciju na Pernicah

Pogled na Žerjav skozi krošnjo črnega bora

Zelo vlažno vreme omogoča tudi razvoj najrazličnejših škodljivih organizmov in bolezni v gozdnem ekosistemu. V juniju se je v Žerjavu ponovno pojavilo odmiranje poganjkov črnega bora, kar povzroča gliva *Gremmeniella abietina*. Ta bolezen je bila v večjem obsegu prisotna na istem območju že leta 2006. Marsikdo med vami, ki je potoval junija po avtocesti proti Ljubljani, je morda opazil, da so krošnje vseh bukev potemnele ali vidno rjavkaste. Na bukvah je povzročil poškodovanost listov bukav rilčkar skakač (*Rhynchaenus fagi*). Je 2 do 3 mm velik rjav hrošček. Aprila ali maja se hrošči preselijo iz gozdnih tal, kjer prezimujejo, na drevo, kjer pričnejo objedati mlade listne poganjke. Letošnje leto je najmočnejša gradacija tega hroščka na Gorenjskem, v severovzhodni Sloveniji, prisoten je tudi drugje po Sloveniji. Poškodbe po bukovem rilčkarju skakaču smo opazili tudi v našem območju (Pameče, Bukovje). Najraje se naseli v toplih predelih do nadmorske višine 600 metrov. Zaradi skakačevih poškodb se drevo ne posuši, zmanjša se mu prirastek. V času te številke Viharnika so postale od daleč gledano krošnje smrek nad Starimi sledmi na Prevaljah rjave. Rjavo obarvanost smrekovih krošenj so povzročile gosenice smrekove grizlice. Smrekova grizlica je do 3 mm velika osica, ki se je masovno razmnožila na odraslih smrekah na površini, večji od 50 ha. Znaki prisotnosti so bili opazni v juliju, zato bom poročal kaj več o tej žuželki v naslednji številki Viharnika. **Gosenice žrejo iglice lanskih in starejših poganjkov in lahko ogolijo vso krošnjo. Takšno drevo fiziološko opeša in je odlična vaba za podlubnike.**

O navedenih organizmih in ostalih boleznih smo gozdarji javne gozdarske službe obnavljali znanje na delavnici o škodljivih biotskih dejavnikih v gozdnem prostoru, katero so organizirali Zavod za gozdove Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije in Biotehniška fakulteta – oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire 11. junija 2009 v Lipici. **Slovenija je vključena v evropsko raziskovalno mrežo fitosanitarnega nadzora od leta 2005. Zdravstveno stanje gozdov spremljajo gozdarski strokovnjaki na stalnih vzorčnih ploskvah. S spremembo vremena se tudi pri nas pojavljajo novi škodljivi organizmi, ki jih moramo poznati, da bomo lahko gojili spreminjajočim se razmeram primerno.**

5. junija 2009 je bil Uradnem listu št. 42/2009 objavljen Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2009. Pravilnik je začel veljati naslednji dan po objavi. **Lovsko upravljavskih območij je 15. Naše gozdnogospodarsko območje je v Pohorskem lovsko upravljavskem območju.**

11. junija 2009 je bila v prostorih ZGS KE Prevalje javna razgrnitev gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ravne. **Veljavnost potrjenega gozdnogospodarskega načrta je 10 let.**

V KE Mislinja je potekal dvodnevni tečaj varnega dela z motorno žago. Ob pomoči mislinjskih gozdarjev so izobraževalno aktivnost za lastnike gozdov izvedli 11. in

12. junija gozdarski strokovnjaki Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne.

GG Slovenj Gradec je kupilo žični žerjav SyncroFalk, s katerim spravljajo hlovovino navzdol. Kako poteka spravilo s tem žičnim žerjavom na zelo težkih terenih, so si zaposleni ZGS OE Slovenj Gradec in GG Slovenj Gradec ogledali 19. junija na strokovni ekskurziji v idrijskih gozdovih (OE Tolmin). Program ekskurzije je potekal v dveh delih. V kabinetnem delu so jim tolminski gozdarji predstavili SyncroFalk s procesorsko glavo, načrtovanje žičnega spravila in trasiranje žičničarskih linij. Na terenu so spoznali praktično delovanje tega stroja.

23. junija 2009 so prišli na Koroško člani gozdarskega društva iz Baden Wurtenberga (Nemčija). V okviru nekajdnevnega spoznavanja slovenskih gozdov in sonaravnega gospodarjenja so kljub slabemu vremenu v Pahernikovih in Sgermovih gozdovih z zanimanjem prisluhli vodji KE Radlje Jerneji Čoderl, v popoldanskih urah pa v mislinjskih smrekovih monokulturah vodji KE Mislinja Mirku Cehnerju.

Naj zaključim junijske gozdarske storže z žalostno vestjo, da Rožnika ni več med živimi medvedi. Iz črnjanskih gozdov se je podal na avstrijsko stran, kjer pa so ga ubili, ga odrli, obglavili, mu odrezali šape. Trofejo so odnesli, trup pa so odvrgli na našo stran (OE Nazarje) nedaleč od Pavličevega sedla.

Srečanje enajste generacije študentov gozdarstva

Hubert Dolinšek, univ. dipl. inž. gozd.

Vsako leto se v različnih predelih Slovenije srečujemo kolegi enajste generacije študentov gozdarstva. Letos smo obiskali

Na gozdni upravi v Idriji

Idrijo in Vojsko. V Idriji smo si ogledali rudnik živega srebra, ki ni več aktiven. Del rudnika so ohranili in ga opremili kot turistično pot. Pred vstopom v jamo so nam nazorno prikazali zgodovino rudnika in njegov pomen. V jami so nam pokazali

tudi, kako samorodno živo srebro v obliki kapljic pronica iz žive skale. Živo srebro so sicer pridobivali s praženjem rude cinober. Rudnik je star, izvira iz petnajstega stoletja. Tudi v avstro-ogrskem cesarstvu je imel velik pomen, saj je zanj posebej skrbela cesarica Marija Terezija in že takrat je imel poleg rudarskih strokovnjakov tudi svojega zdravnika. Vsi okoliški gozdovi so pripadali rudniku in ga oskrbovali s potrebnim lesom; letno so za lastne potrebe potrebovali 30000 m³ lesa. Pridobivali so ga na strmih pobočjih doline reke Idrijce in ga po dolini splavili v območje rudnika. Spravilo so izvedli na izviren način s pomočjo idrijskih klavž. Te klavže so posebej grajene pregrade v dolini reke Idrijce in so danes zaščitene kot kulturna dediščina. Les so najprej spravili s strmih pobočij v dolino, pregrade oz. klavže so zaprli, da se je za njimi nabrala voda, nato pa so jih odprli in voda je odnesla les do Idrije.

Močan vtis na nas so napravili negovani bukovi gozdovi na celotnem idrijskem območju. Za tako ohranjene in negovane gozdove imata največ zaslug naš kolega Silvij Blaj in njegov predhodnik dr. Franjo Kordič. Silvij Blaj nam je z njemu lastnim temperamentom prikazal in razlagal posebnosti Idrije in gozdov te gozdne uprave.

Udeleženci srečanja se zahvaljujemo družini Ponikvar za prijazen sprejem in pogostitev ter za organizacijo srečanja.

Še posebej se zahvaljujemo kolegu Silviju za celodnevno spremstvo in temeljito pripravljene razlage. Zahvaljujemo se tudi kolegu Damjanu, ki skrbi, da se srečamo vsako leto.

Na Vojskem

Silvij Blaj vehementno razlaga posebnosti Idrije in tamkajšnjih gozdov

Srečanje diplomantov prve generacije gozdarskih tehnikov

Hubert Dolinšek, univ. dipl. inž. gozd.

V Mariboru na kmečkem turizmu na kmetiji Černe smo se 6. junija srečali sošolci prve povojne generacije gozdarskih tehnikov. Prva generacija gozdarskih tehnikov je štela 105 dijakov. Prvi letnik je imel 1948. leta dve paralelki v Mariboru in dve v Ljubljani. Naslednje leto smo se združili v Ljubljani, kjer smo leta 1952 tudi diplomirali.

Veseli nas, da se po tolikih letih še vedno srečuje dobra polovica tedanje prve generacije.

Povedati moram, da je bila ta generacija zelo uspešna pri delu v gozdarstvu in tudi na drugih področjih. Med nami so bili direktorji gozdarskih obratov, imamo tudi univerzitetnega profesorja – Franeta Gašperšiča. Nekateri so postali župani, drugi uspešni podjetniki ...

Na Koroškem smo iz prve generacije delali:

Milan Čurin,
Jože Logar,
Karel Dretnik,
Janko Potočnik,
Slavko Gros in
Hubert Dolinšek.

Pričakujem, da se bomo kleni in zdravi še leta srečevali.

Naša generacija je v gozdarstvu pustila močan pečat

Naravni spomenik na Naravskih ledinah pod streho

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd,
 Zavod za gozdove Slovenije,
 Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Gorazd Mlinšek

Uršlja gora je zelo zanimiva gora. Kot osamelec je vidna z vseh strani Slovenije. Planinci se na poti na goro ali z nje radi odpočijejo v planinski koči na Naravskih ledinah. Kočo lahko obišejo tudi tisti, ki težko hodijo. Iz Kotelj se lahko pripeljejo

Panj votle smreke na Naravskih ledinah

po urejeni makadamski cesti. Možno se je pripeljati na Ledine tudi iz slovenjegraške ali črnjanske strani. Vsakega gosta z veseljem sprejme oskrbnik koč Peter Fajmut, ki že vrsto let skrbi za notranjost in zunanost planinske koč, katera je v lasti Planinskega društva Ravne na Koroškem.

Peter ima smisel za ohranjanje lepega. Leta 2007 so gozdarji GG Slovenj Gradec požagali 115 cm debelo smreko. Smreka je rasla na gozdnem robu. Bila je votla in je predstavljala nevarnost za koč in obiskovalce, ki so radi posedali na travniku poleg nje. Votla drevesna starka ni imela nobene vrednosti, Peter pa je izrazil željo, da bi rad ohranil prvi votli hlod in ga zaščitil. To je tudi storil. Na pomoč mu je priskočil Polde Čekon, ki je pravi mojster v žagarskih, tesarskih in drugih delih z lesom. Notranjost ploha sta očistila gnilobe, ga olupila in zaščitila z zaščitnim premazom. Votlo drevo sta postavila pokonci in ga zaščitila s streho, katero bo oskrbnik zamenjal z »šintli«. Votla smreka je dobila vrata in ima več funkcij. Postavljena je na energetski točki, lahko služi za spovednico ali pa si v njej sproščaš svojo domišljijo. Lahko pa poseliš pred drevesnim spomenikom na stolih, izdelanih iz zgornjega dela smreke, in razmišljaš o lepotah Uršlje gore in njene okolice. Oskrbnik Peter si zasluži pohvalo, da je podaljšal votli smreki njeno „življenjsko“ dobo in ji omogočil, da je postala naravni spomenik.

Polde Čekon in Peter Fajmut sta obdelala votlo smrekovo starko (foto: Anton Čekon)

Oskrbnik planinske koč na Naravskih ledinah pred votlo smreko

Kačja smreka

Franjo Štern, inž. gozd.,
 Zavod za gozdove Slovenije,
 Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Franjo Štern

V Sloveniji imamo veliko pestrih in bogatih gozdov. Ti gozdovi so nekakšna naravna učilnica. V njih najdemo veliko zanimivih dreves. Nekatera najbolj zanimiva med njimi imenujemo kar drevesni posebnosti. Eno izmed takih dreves imamo tudi v krajevni enoti Prevalje pri lastniku Martinu Dihpolu na Zagrado. Drevo se imenuje kačja smreka in je podvrsta navadne smreke. Kačja smreka (*Picea abies* f. *virgata*) raste tik ob kamionski cesti pri kmetiji Jušel na Zagrado. Tako ime je smreka dobila zaradi značilne oblike vej, ki so podobne kačam.

Veliko ljudi z Leš in okoliških lastnikov kmetij me je spraševalo o nenavadni obliki smreke, zato smo se zaposleni v KE Prevalje ob letošnjem dnevu zemlje odločili za postavitev informativne table.

Kačja smreka

Otvoriti so prisostvovali učenci in učiteljice podružnične OŠ Leše

Da je ideja zaživela, nam je priskočil na pomoč gospod Jože Potočnik iz Koprivne, ki je izdelal lep napis. Vse ostalo se je odvijalo z donatorstvom KE Prevalje, saj vemo, da je recesija. Na mini otvoritev informacijske table smo povabili učence in učiteljice podružnične šole Leše. Tiste, ki jih bo pot zanesla na ta konec Koroške, pa vabim, da si to zanimivo smreko ogledajo.

Lepo označeno drevo

23. kmečke igre podeželske mladine

Mirko Tovšak

V organizaciji društva podeželske mladine so bile letošnje 23. državne in 2. meddržavne kmečke igre v našem domačem kraju Mislinji. Na lanskih igrah v Ločah pri Poljčanah je namreč zmagala ekipa Mislinjske doline in so bili zato mladi iz naše krajine pooblaščen, da letošnje igre organizirajo na Koroškem.

Z Občino Mislinja so se dogovorili, da bodo po končanem občinskem prazniku koristili že postavljen šotor na igrišču pri Osnovni šoli Mislinja, pa tudi sicer so bili nepokošeni travniki pod šolo idealen prostor za tekmovanje koscev in grabljic.

Tako se je letos v Mislinjo zgrnila množica mladih iz celotne Slovenije. Bilo jih je več kot tisoč in boljše promocije tudi v turističnem smislu si Mislinja ni mogla želeli. Tu so bili tudi predstavniki Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, bili so vsi pomembni ljudje, ki delajo na področju kmetijstva na Koroškem, od najvišjih predstavnikov Kmetijsko-gozdarske zadruge, svetovalne službe ... Veliko je bilo tudi novinarjev in drugih poročevalcev, zato so vsi ti ponesli ime Mislinja širom Slovenije.

Igre potekajo po strogih, vnaprej določenih pravilih. Tekmuje se v petih disciplinah. Tako se tekmovalci pomerijo v spretnosti ročne košnje, grabljenja, pajsanja hloda, molže na fantom in z izvirnostjo predstavitve svoje regije.

V tekmovalnem delu se je v spretnostih opravljanja tipičnih kmečkih opravil pomerilo preko 20 ekip, sodelovali pa sta tudi ekipi iz Madžarske in Romunije. Letos so bili najboljši tekmovalci iz Novega mesta, drugo mesto je zasedla domača ekipa Mislinjske doline, tretja pa je bila

ekipa mladih iz Slovenskih Konjic. Zanimivo je, da sta bila med posameznimi tekmovalci najboljša domačina Janez Vivod v košnji, pri grabljicah pa Lidija Juvan. Prav tako so se domačini dostojno predstavili tudi z domiselnim skečem, s katerim so prikazali zmešnjavo ob zamenjavi telefonskih števil kmeta, ki je imel pokvarjen avtomobil in svojo ženo v bolnišnici. Na predstavitvenem delu so se najbolje odrezali mladi iz Bele krajine, ki so prikazali pridelavo sira in na oder pripeljali tudi svojo kravo Lisko.

Srečanje mladih s podeželja pa je prilika, da na okrogli mizi mladi kmetje spregovorijo tudi o problemih in težavah na podeželju. Letošnja tema pogovora je

bila »Kupujem slovensko - jem zdravo«. S to temo so mladi želeli vzpodbuditi Slovence za večjo pripadnost doma pridelani hrani, ki edina zagotavlja tudi zdravo prehrano naših ljudi.

V večernih urah je bila pod šotorom razglasitev rezultatov ob zvokih ansambla Spev. Zabave in dobre volje kar ni zmanjkalo, zato so se mladi podeželani vračali domov šele v zgodnjih jutranjih urah.

Iskrene čestitke domačim organizatorjem pa tudi Občini Mislinja, ki je tokrat na zares izviren način poskrbela za promocijo domačega kraja.

Poročilo o sestanku skupine nosilcev CIP

Skupina nosilcev Civilne iniciative Podgorje se je v četrtek, 11. junija ponovno sestala in obravnavala potek zbora krajanov VS Podgorje, ki ga je sklical župan MO Slovenj Gradec, gospod Matjaž Zanoškar, dne 26. maja.

Kot zelo pozitivno so ocenili, da so bili predlagani sklepi CIP v celoti sprejeti brez glasu proti. Ugotovili pa so tudi, da se sklepi še ne izvajajo in da je potrebno pristojne službe in organe, predvsem pa MO Slovenj Gradec, opozoriti na takojšen pristop k izvedbi le-teh. Tako CIP še vedno nima GERK-ov za zemljišča, ki jih načrtujejo posaditi s hmeljem na območju VS Podgorje, ni pa še tudi dogovorjen, kaj šele izveden ustrezen monitoring o škodljivosti škropljenja hmelja, čeprav je bilo prvo škropljenje že izvedeno. Na sestanku so se dogovorili za nadaljnje ukrepanje in postavili za vsako

dogovorjeno nalogo nosilca iz skupine, ki bo skrbel za izvedbo. Po pridobitvi dogovorjenih informacij bodo sklicali tiskovno konferenco, na kateri bodo javnost obvestili o novih ugotovitvah pri gojenju hmelja in kako se izvajajo sklepi, sprejeti na zboru krajanov.

Seznani so se tudi z mnenjem predsednika Zveze ekoloških gibanj Slovenije gospoda Karla Lipiča, ki si je pred nedavnim ogledal obstoječa hmeljišča na območju VS Podgorje in se podrobneje seznanil z načrtovanjem novih hmeljišč na tem območju. Obljubil je vso pomoč ZEGS in povedal, da se je pripravljen sestati tudi z županom MO Slovenj Gradec ali z drugimi, ki se ukvarjajo z okoljevarstveno problematiko. Mnenja je, da je za zdravo bivalno okolje zares potrebno veliko bolj skrbeti.

CIP je poslala pisno zahtevo lastnikom hmeljišč, da v roku 30 dni dostavijo letni načrt škropljenja. Na podlagi tega bo možno izdelati oceno vpliva na zdravje krajanov. V primeru neizpolnitve zahtev bo CIP zahtevo uveljavljala preko drugih institucij.

Civilna iniciativa Podgorje

Vroč poletni čas

Janez Bauer

Ob kresi se dan obesi, pravi star pregovor. Nato pa se že prične skrajševati. To začutijo tudi čebele. Pričnejo se pripravljati na zimo.

V vročem poletju presahnejo vsi medeni viri. Ko se temperatura dvigne nad 30 stopinj, ne medi nobena rastlina več. Le zjutraj, dokler je še rosa, čebele prinesejo kakšno kapljico medicne in pa seveda veliko vode. Ob takih razmerah, ko ni

zmanjka. Takšen panj hitro najdejo roparice in ga izropajo, saj je čebel premalo, da bi se branile pred tujkami, ki jim diši med v panju. Zato je zelo pomembno, da matica v juliju in avgustu še kar naprej zalega. Če ni paše v naravi, moramo čebele krmiti vsak drugi ali tretji dan s par dl sladkorne raztopine. Matica mora imeti občutek, da je v naravi še vedno nekaj paše, da ne zmanjšuje zaleganja. Tako krmljenje imenujemo dražilno ali špekulativno in nam omogoča ohraniti in pripraviti čebelji rod za zimo. V avgustu pa pričnemo krmiti čebelje družine na veliko, tako da si družina ustvari medeno zalogo za zimo, ki bo

dotoka hrane v panj, tudi matica omeji zaleganje. Naša kranjska čebela je znana po svoji varčnosti in zato matica ob prenehanju dotoka hrane v panj takoj zmanjša število zaleženih celic. Ravna se po pravilu: toliko bo otrok, kolikor jih lahko prehranimo. To načelo je omogočilo preživetje naši čebeli skozi najhujše zime in suše. Zaradi tega je kranjska čebela znana in cenjena širom po svetu. Pameten čebelar pa ni zadovoljen s prenehanjem zaleganja. Čebele, ki jih bo matica zalegla v juliju, se bodo izvalile v prvi polovici avgusta. Takrat pa potrebujemo veliko čebel za predelavo sladkornega sirupa, s katerim ravno v avgustu na veliko krmimo. Kadar teh čebel za predelavo sladkorja ni, morajo to delo prevzeti mlade, komaj izvaljene čebele, ki so namenjene za prezimovanje. Zaradi tega se iztrošijo in v veliki meri odmrejo. V zelo kratkem obdobju, v dveh ali treh tednih v oktobru, te iztrošene čebele pomrejo in panj se izprazni. Čebel enostavno

držala do aprila ali maja prihodnje leto. Vsaka čebelja družina mora dobiti vsaj 12 do 15 kg sladkorja v obliki sladkorne raztopine. Čebele jo predelajo v kašasto zmes in shranijo v celice za zimsko zalogo. Ob taki hrani čebele prezimijo veliko bolje kot pa ob medenih zalogah. Med se preko zime v satju strdi. Preko zime čebele za prehrano s takim trdim medom porabijo veliko vode, da ga stopijo. Pozimi, ko zmrzuje, pa ne morejo dobiti vode in tako se je že marsikdaj zgodilo, da so čebele v panju pomrle od lakote ob polnem satju trdega medu. Ves trd med v satju moramo zato nadomestiti s sladkorno raztopino. Malo smešno je, da se ob najbolj vročih dnevih pogovarjamo o hladni zimi, pa je že prav tako: dober gospodar si že poleti naredi drva za zimo. Čebelar je dober gospodar, zato ves med, ki ga čebelam pobere čez leto, že poleti nadomesti s sladkorjem in tako pripravi čebelice na hude zimske dni.

Vorančevi samorastniki

Dr. Franc Pečnik

Zadnja častna straža v Zadrudnem domu v Kotljah, šest gimnazijcev ravenske gimnazije-bil sem med njimi. »Našega Voranca ni več,« so dejali. O pisatelju sem vedel bore malo. Prebral sem Solzice, zgodbo o samorastnikih, roman Požganica in nič več. Govorili so, da mu je maršal dal zlato penkalo z napitilom, naj gre v svoj domači kraj in piše, za politiko pa so poklicani drugi.

Tudi moje slovo od pisatelja je bilo podobno; ušel mi je iz spomina. Tudi njegove domačije nisem obiskal, le tu in tam sem slišal, kako gospodarji vdova in kje sta v službi hčerki. Kot usedlina v kavi me je ves čas spremljala samorastniška zgodba, morda tudi zato, ker na pomembnih sestankih in zborih ponavljajo: »Mi Korošci smo samorastniki, vse preživimo, tudi najhujše.« Ali: »Lahko se primerjamo z drevesom viharnikom, ki mu še tako kruta narava ne more do živenga.« S takim ponosom sem se tudi sam predstavljal novim znancem in z vzvišeno notranjostjo smatral, da premorem več kot ostali Slovenci. Sčasoma se je v meni začel porajati sum, da pisatelj v zgodbi ni mislil tako, kot so to vsebino razlagali in razglašali. Vsebinski ni epopeja koroške vzdržljivosti, ampak sporočilo Slovincem in svetu, da tu na Koroškem biva ljudstvo, ki je prepuščeno samemu sebi in pozabljeno od oblasti. To so odpisani. Njihovo znanje obsega le tisto, kar so slišali od starejših pri domači mizi in videli v ožjem okolju, ki ga je zaokrožalo gorovje. Tako pridobljeno znanje je oblikovalo sicer po srcu dobre ljudi, vendar z veliko mero trme in z nespremenjenimi navadami dela in obnašanja. Obveljala je tista: »Če hočeš ostati tu, ne smeš znati pisati in brati.« Vprašamo se, zakaj je napisal tako sporočilo. Mislim, da je srž spoznal na tujih tleh, kjer je delal.

Vsa rodbina Kuharjev je bila brihtnega duha. Vorančev brat je bil v Ameriki spoštovana osebnost. Tudi sam je kot mladenič želel iti v svet, proč od doma, da bi si ustvaril boljše življenje in slajši kruh. Ta želja je dozorela, ko je ženi in družini skušal polepšati življenje. Zavedal se je, da kmetija in železarna nudita trd in pičel kruh. Zato je šel čez mejo, najprej za gozdnega delavca, ki mu je nudil le sveži zrak in nič boljši zaslužek kot doma. Vendar le težaško delo in robustne navade delovnega okolja so bile vzrok, da je poiskal delo v tovarni v Judenburgu. V tej sredini se je ogrel za idejo: »Proletarci vseh dežel, združite se!« Po priporočilu Kominterne (Komunistična internacionala v Moskvi) je bil poslan v Pariz. Francija je takrat v Evropi najbolj simpatizirala s komunizmom. Tam se je seznanil s Titom, ki naj bi bil odgovoren za vpeljavo ciljev Kominterne na Hrvaškem, Vranca na Slovenskem in Moša Pijade v Srbiji. Po diktaturi iz leta 1929 je bila v Jugoslaviji komunistična partija prepovedana. Vsi vidni jugoslovanski predstavniki partije so se odselili v Moskvo. Tito se je z ovađuskimi potezami v lastnih vrstah uveljavil pri Stalinu in bil poslan v Španijo. Vranec je s svojo zdravo kmečko pametjo tonil vse nižje, dokler zaradi nasprotujočih mnenj o razvoju povojne Jugoslavije ni dobil zlatega penkala. Jeklen mož je bil. Za slovenski narod je žrtvoval kariero in zdravje. Od Korošcev ga je razumel dr. Sušnik, pobudnik ustanovitve ravenske gimnazije, ki je sledil njegovi želji, da je za samorastniško držo edino zdravilo izobrazba.

Na počitnice s psom ali mačko

Martina Sušec, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

Prišlo je poletje in lastniki štirinožnih živali nam pogosto zastavljajo vprašanja, kaj vse je potrebno urediti, preden vzamejo ljubljénčka s seboj na dopust.

Ureditev dokumentov pred potovanjem in serološke preiskave

Tako kot vi, tudi vaše domače živali na poti v tujino potrebujejo dokumente. Mačke in psi morajo imeti pri prečkanju meje evropski potni list za hišne živali, prav tako morajo biti mikročipirani. Mikročipirani morajo biti tudi rodovniški psi s tetovirano številko. Poleg tega morajo imeti vaši štirinožni prijatelji veljavno cepljenje proti steklini, ki ga pristojni veterinar zabeleži v potni list. To pomeni, da pri mačkah ne sme miniti več kot dve leti od zadnjega cepljenja, pri psih pa lahko od zadnjega cepljenja mine največ leto dni.

Zgoraj opisani pogoji veljajo za potovanje

v večino evropskih držav, na Hrvaško in v Bosno in Hercegovino. Dodatne (ostrejše) zahteve pa imajo: Velika Britanija, Irska, Švedska in Malta. Pogoj za vstop v te države je poleg že naštetega tudi opravljena serološka preiskava. Za preiskavo se oglasite pri svojem veterinarju, ki bo živali odvzel vzorec krvi in ga poslal v pooblaščen laboratorij. Tam bodo izmerili količino protiteles proti steklini. Preiskava mora biti opravljena v določenem časovnem obdobju pred potovanjem. To obdobje določijo države same in se zato nekoliko razlikuje od države do države; podrobnejše informacije najdete na Veterinarski upravi republike Slovenije.

Prevozna sredstva

V primerih, ko potujete z vlakom, letalom ali ladjo, se pozanimajte, kakšni pogoji veljajo za posamezno prevozna sredstvo.

Po vsej verjetnosti boste morali imeti žival v kletki, za prevoz z letalom pa morajo biti živali pomirjene. Prav tako se je pri organizatorju potovanja koristno pozanimati, ali za prestop meje v vašo ciljno državo za vašega ljubljénčka veljajo kakšni posebni pogoji.

Potovalna lekarna

Pred potovanjem si je koristno pripraviti tudi potovalno lekarno, če bilo z vami ali vašim kosmatincem kar koli narobe. Poleg stvari za vas in vaše družinske člane imejte v potovalni lekarni še nekaj stvari za vašega ljubljénčka. Z njimi ga boste lahko zasilno oskrbeli.

Nikar ne pozabite na: gazo, vato, povoj, razkužilo (jod), probiotično sredstvo, rehidracijsko sredstvo, živalsko oglje, zdravilo proti potovalni slabosti, zdravila, ki jih žival redno jemlje, sredstvo proti bolham, klopm in komarjem (zaščita proti srčni glisti, če potujete v južne kraje). V primeru, da so zdravstvene težave hujše, pa se je seveda potrebno obrniti na lokalnega veterinarja.

Na potovanje jemljite le zdrave živali. Pred potovanjem v eksotične kraje se pozanimajte glede specifičnih bolezni (npr. leishmanioza). Pozanimajte se tudi, ali je zoper njih mogoča zaščita ter kakšni so klinični znaki bolezni v primeru, da bi se le-ta pojavila po povratku domov.

Na poti

Na pot se je najprimerneje odpraviti v času, ko vročina ni prehuda. Če imate klimatiziran avtomobil, poskrbite, da klimatska naprava ne piha preveč in da temperaturna razlika ni prevelika. Prav tako odsvetujem, da bi žival med vožnjo molila glavo skozi okno. V obeh primerih lahko vaš kosmatinec poleg prehlada stakne tudi vnetja očesnih veznic. Izogibajte se veliki vročini, saj lahko žival

doživi toplotni udar. Predvsem psi so zelo specifični glede ohlajanja. Ohlajajo se namreč preko jezika, ki ima v primerjavi s človeško kožo veliko manjšo površino, zaradi česar se psi ohlajajo počasneje od ljudi in posledično težje prenašajo vročino.

Med potjo ne pozabite na postanek za toaleta in zadostno količino vode. V avtomobilu mora biti žival primerno nameščena, da voznika med vožnjo ne ovira. Primerna je namestitev v transportni košari oz. kletki z varnostnim pasom za živali (psi) ali v prtlačniku.

Tudi ko prispete na cilj, ne pozabite: žival potrebuje senco, kamor se lahko umakne, kadar ji bo prevroče, ter dovolj vode, da se lahko odžeja. Pri hrani pazite, da je sveže pripravljena/odprta/nasuta, da vaši ljubljénčki ne bodo imeli nezaželenih prebavnih težav. Pomnite, da je tudi koža vaše živali (še posebej pri svetlodlakih in kratkodlakih psih in mačkah) občutljiva na sonce. Torej tudi vaš ljubljénček lahko dobi opekline. Posebej bodite pozorni na pike žuželk.

Želim Vam lep dopust in veliko dobre volje!

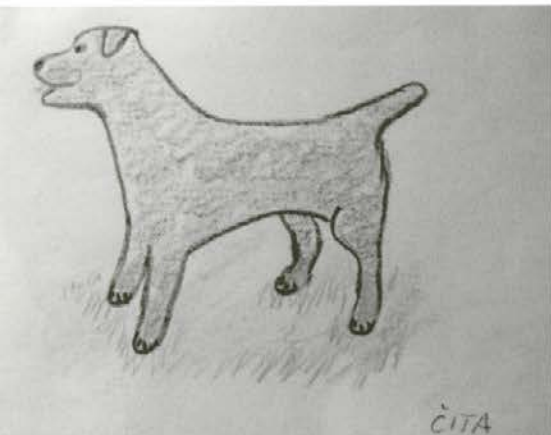
Čita

Tadeja Mlinšek

Takrat ko sem se jaz rodila, si bila ti, Čita, stara že 3 leta in pol. Ko si pod oknom prvič zaslišala moj jok, si na vsak način hotela v hišo. Vsi so ugibali, kaj bi rada, ker ti si bila lovski terier. Toda že ko si me prvič videla, si se dobrikala in veselo mahala z repkom, in ko sem poskušala prve korake, si mi delala družbo in mi bila včasih tudi opora.

Pozneje sva se veliko igrali, tekali po dvorišču in se sprehajali po bližnjem gozdu. Opazovala sem te, kako si bila vesela, ko te je moj dedi vodil na lov, od koder si se včasih vračala zelo utrujena. Lovci so govorili, da si dober lovski pes. Doma pa si bila zvest čuvaj in meni živa igrača. Bala sem se za tebe, ko si se pred leti v lovu za mačko hudo poškodovala in bila sem zelo vesela, ko so te po treh dneh zdravljenja pripeljali domov, kjer si hitro okrevala. Bila si zopet vesel, razigran pes. Nikoli pa nisi marala muc, poštarja in žoge.

Čez leta, ko smo se s starši in z mlajšim bratom preselili v svojo hišo, sva bili še vedno prijateljici. Kadar sem prihajala iz šole, si mi vedno pritekla nasproti, ob večerih, ko sva se z bratcem vračala domov, pa si naju pospremila del poti. Čas je tekal, leta so minevala in ti si se starala. Od nekod se je prikradla zahrbtna bolezen in ti pila moči. Bila si hitro utrujena in najini sprehodi so bili vse krajši, v tvojih očeh pa je izginjal veseli lesk. Na lov nisi več hodila in z mano na sprehod v bližnji gozd tudi ne. Veliko pa si posedala pred hišo, nepremično si gledala

daleč v gozdove, kot da bi obujala spomine. Večkrat si milo zacvilila, tedaj sem te rahlo pobožala po glavi, iz oči pa ti je pritekla drobna solzica.

Še si mi prihajala nasproti, še si naju zvečer spremljala proti domu, toda pot je bila vedno krajša in tvoji koraki vse bolj počasni.

Ko sem se tistega ponedeljka vračala iz šole, sem upala, da še prideš, a te ni bilo. Šla sem k tvoji košari, toda bila je prazna. S strahom sem vprašala babico, zakaj, in še danes slišim besede: »Tadeja, Čite ni več!«

Čeprav je od takrat minilo že več let, še vedno veliko mislim nate, saj sva v 10 letih skupaj preživeli veliko lepih dni. Kadar sem kje čisto sama, čakam nate in si želim, da bi pritekla k meni. A ker te ni, mi je tako zelo hudo, da bi najraje na glas zajokala.

Predmeti iz Gornikove zbirke

Nataša Konečnik Vidmar

Koroški pokrajinski muzej Ravne na Koroškem vabi v četrtek, 27. avgusta 2009, ob 18. uri na predstavitev predmetov, ki jih je Koroškemu pokrajinskemu muzeju, enoti Ravne na Koroškem, podaril zbiralec in ljubitelj starin, gospod Franc Gornik.

Otvoritev razstave Petra Štrigla

Nataša Konečnik Vidmar

V petek, 7. avgusta 2009, ob 19. uri bodo v galeriji Mladinskega kulturnega centra v Slovenj Gradcu odprli razstavo Petra Štrigla. Samouk Peter Štrigl, rojen leta 1976, slika že od svojega 19. leta. Začel je z motivi iz narave, ki so nastajali s pastelno kredo. Z željo po spoznavanju novih tehnik se je podal v oljnate barve, s katerimi je slikal različne motive od portretov, narave, živali. Pomemben dosežek je poslikava kapelic na širšem območju Koroške, kar je zanj predstavljalo poseben izziv od začetne gradbene obnove do poslikave in obnove nabožnih motivov. V novembru 2006 je v Koroškem domu starostnikov prvič razstavil novo tehniko slike iz peska.

Pomoč pri zasvojenosti

Nataša Konečnik Vidmar

Ob sredah med 15. in 17. uro lahko poiščete pomoč v Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec vsi, ki so zasvojeni. Če imate zasvojenega sina ali hčerko, partnerja, brata ali sestro ali pa ste morda sami zasvojeni, jih lahko pokličete na telefonsko številko 051 637 267 ali pa jih obiščete v MKC Slovenj Gradec. Program izvajajo v okviru Projekta Človek in v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Ravne na Koroškem. Program Projekt Človek je namenjen tistim, ki se odločijo prekiniti z vsemi psihoaktivnimi substancami in zmorejo doseči začetno abstinenco, potrebujejo pa pomoč pri vzdrževanju abstinence in spremembi načina življenja. Namen programa Projekt Človek je v preprečevanju in zniževanju

socialnih stisk, povezanih z uživanjem drog. Osnovni cilj, ki ga program zagovarja, je kvalitetno življenje brez drog in vključenost v družbo tako v smislu nadaljevanja šolanja in zaposlitve, kakor tudi v smislu družabnega življenja. Uporabniki pridejo v stik s programom tako, da se naročijo na prve pogovore, kjer dobijo informacije o možnostih vključevanja v različne oblike programa Projekt Človek. V povprečju je hkrati vključenih v program 70 zasvojenih oseb in 150 svojcev. Program poudarja vključenost celotne družine in obravnavo zasvojenosti v okolju, kjer se je le-ta začela. Obiščite jih in skupaj boste poiskali rešitev.

Počitniške ustvarjalne delavnice v knjižnici Radlje

Nataša Konečnik Vidmar

V Knjižnici Radlje ob Dravi pripravljajo v času šolskih počitnic vsak ponedeljek od 10. do 12. ure počitniške ustvarjalne delavnice. Tako bodo lahko otroci vsak ponedeljek izdelali kakšen zanimiv izdelek, ki ga bodo lahko odnesli domov. Izdelali pa bodo tudi kakšno zanimivo družabno igro in se igrali. V ponedeljek, 20. julija 2009, ob 10. uri bodo otroci postali pravi gledališčniki. Izdelali bodo svoje pravo gledališče, ki ga bodo lahko postavili v svoji sobici ali dnevni sobi in z igranjem razveseljevali svoje prijatelje, starše, babico in dedka. Izdelajo lahko tudi RBD in oder ali jasico in na njej živali.

Recikliranje za nasmeh

Nataša Konečnik Vidmar

Koroška osrednja knjižnica dr. Frana Sušnika Ravne na Koroškem je organizirala brezplačno zbiranje kartuš za dobrodelni namen. V zbiralno škatlo v avli knjižnice lahko odložite izrabljene laserske kartuše, kartuše za fax in kartuše za brizgalne tiskalnike. Vsaka reciklirana kartuša pomeni donacijo za Društvo za pomoč trpečim in bolnim Rdeči noski, hkrati pa je prispevek k ohranjanju čistega okolja.

Zlata poroka Toneta in Anice Pečovnik

Mihaela Lenart

Visok jubilej sta v krogu svojih otrok, sorodnikov, sosedov in prijateljev praznovala 16. maja 2009.

Tone se je rodil pred 78 leti v Ravnah pri Šoštanju, Anica pa pred 70 leti na veliki kmetiji pri Šašlunu na Razborju. Anica se je še ne v dvajsetem letu primožila na veliko Ramovškovo kmetijo. Rodili so se jima štirje otroci, tri hčerke in sin Marjan, ki sedaj uspešno nadaljuje njuno delo, seveda v drugih časih in drugih razmerah. Sedaj se ni treba s srpi sklanjati nad zrelim žitom in koscem mučiti s koso. Žit ne sejejo več, travnike pa pokosijo s traktorskimi kosilnicami. Obnovili so tudi vsa gospodarska poslopja in leseno kaščo, v kateri uživajo proste ure s prijatelji. Pomnik starih časov pa je mogočni kozolec.

Tone je vseskozi sposoben za vsako delo od a do ž. Na kmetiji ni dela, ki ga on ne bi znal dobro opraviti. Naredil si je tudi stroj za pletenje šalov in trikotnih rut iz volne, kakršne so bile pred petdesetimi leti

Anica in Tone na poroki pred 50 leti

Zlatoporočnica Anica in Tone

v modi. Znal je tudi šivati obleke in skuhati dobre ajdove žgance, saj so nekoč doma pridelali veliko ajde. Ljudje so ga oblegali z delom. Mnogim je postavljali »rušte« na poslopjih, zidal, polagal ploščice. Ni bilo dela, ki ga on ne bi znal opraviti, celo fička je razstavil in ga spet sestavil. Njegova ljubezen pa je bila tudi muzika. Igral je klarinet in imel svoj trio Stari Ravenčani. Zelo so bili zabavni; spominja se, da so bili povabljeni na več kot 400 porok in drugih zabav. Ker Toneta pogosto ni bilo doma, je morala žena Anica skrbeti za red in delo. Svoje razvedrilo, kolikor je za to ostalo časa, pa

je našla v branju knjig, do katerih je začutila ljubezen že doma in to ljubezen je prenesla tudi na svoje otroke. Dve hčerki sta si zgradili svoja domova v bližini domače hiše, ena pa na Ljubnem. Da Tonetu in Anici ni dolgčas, pa poskrbi deset vnukov. Obred zlate poroke v šoštanski cerkvi sta poleg župnika opravila še dva njuna nečaka, Vinko Potočnik in Tadej Linasi, katerima je Tone birmanski boter. Čas hitro teče in z njim minevajo leta. Vsi želimo Tonetu in Anici še mnogo let, da bi jih uživala med svojimi, ki ju spoštujemo in imamo radi.

Zlatoporočnica Marija in Friderik Kučej

Foto: Gorazd Mlinšek

Pol stoletja je v obdobju človekovega življenja dolga doba. Če pa mož in žena preživita v medsebojnem sožitju petdeset let, je to zelo kratka in lepa doba. Marija in Friderik iz Leš pa dodajata, da je to zelo pestra življenjska pot. 2. maja 2009 je minilo 50 let njunega skupnega življenja. Leški deda Fritz kot kličejo domači, bi verjetno potrdil moje razmišljanje, da se mu je 2. maja 1995 uradno prikazala Marija in nebesa. Z materjo, ki je služila po kmetijah v okolici Leš, je preživljal težko mladost. Ko je spoznal sonjakovo Marico, katero je življenjska pot iz Belšaka pripeljala na Leše, je pozabil na minule tegobe. Na Lešah sta si ustvarila prijeten dom. Leška bica Marica je kot dobra gospodinja znala poskrbeti za možev življenjski vozni red. Leški deda je delal večji del delovne dobe na železnici na Prevaljah. Marica je bila doma in skrbno vzgajala sinova Vlada in Zdravka. Bila je odlična kuharica. Vrsto let je kuhala tudi televizijcem na TV pretvorniku na Uršlji gori. Slastni so njeni rezanci, s katerimi

nas zalaga. V domači »župi« je bil slasten tudi kos mesa, katerega je priskrbel leški deda. Dobro je poznal vse poti po Volinjeku in Uršlji gori. Tako kot je navezan na svojo Marico, tako ima rad naravo. V mladosti sta bila Kučejeva planinca in vandrovca. Spoznavala sta bližnjo in daljno okolico domačega kraja. Leški deda je pri 84 letih ob vseh zdravstvenih težavah pravi korenjak. Pogostokrat jo peš mahne na njun travnik, kjer pregleda ribnik in okolico. Že skoraj osemdeset letni Marici pa noge nagajajo, zato raje prisede možu v avto, da jo

zapelje na Prevalje. Zanimiv je življenjepis zlatoporočencev Marije in Friderika Kučeja, ki sta 2. maja imela zlato poroko v prevaljski cerkvi Na Fari. Poročni obred sta opravila župnik Gabrijel Cizel in prevaljski župan Matic Tasič. Po uradnem delu smo se podali pod sam vrh Uršlje gore. V družbi slavljencev smo preživeli prijeten popoldan pri Ošvenu, kjer smo jima nazdravili in zaželeli še veliko prijetnih let skupnega življenja!

Gorazd Mlinšek

Zlatoporočnica Marija in Friderik Kučej v družbi svatov

Projekt Evropska vas – Finska

Vzgojiteljci: **Poldika Praprotnik** in
Andreja Matija Lenart,
VVZ Slovenj Gradec, enota Podgorje

Drugo leto zapovrstjo sva se odločili, da se priključimo projektu Evropska vas. Na začetku šolskega leta 2008/09 sva se odločili, da bova otrokom preko različnih dejavnosti predstavili državo Finsko. Spoznali smo njene značilnosti, zastavo, himno in nekaj finskih besed.

Sodelovali smo v več projektih, zato smo si dejavnosti razdelili po mesecih. In kaj smo počeli? V mesecu novembru smo preko knjige *Moje potovanje okoli sveta* поближе spoznali domovino Slovenijo. Izdelali sva lutko Franceta, ki je z nami »potoval«

preko držav Evropske unije do Finske. S pomočjo zemljevida Evrope smo spoznali značilnosti članic Evropske unije, podrobneje Finske.

V mesecu decembru smo organizirali pohod z baklami. Pot nas je vodila skozi gozd, kjer nas je na gozdni jasi pričakal Božiček, ki je značilen za državo Finsko.

Že sta bila tukaj mesec februar in marec, ko smo spoznali finsko himno in izdelali njeno zastavo. Naučili smo se zaplesati finsko polko *Levas polka*, ki smo jo 8. 5. 2009 predstavili na prireditvi Evropska vas v Slovenj Gradcu. Za pomoč pri odkrivanju in spoznavanju države smo poprosili finsko veleposlaništvo. Od tam so nam poslali nekaj gradiva, ki smo ga uporabili na srečanju s starši. V delavnicah smo iz modelirne mase izdelali jelenčke in plakat o značilnostih Finske.

France je v mesecu aprilu za nekaj časa »odpotoval«. Ob vrnitvi je na željo otrok obiskal vsakega posameznika. S seboj je imel nahrbtnik z gradivom o Finski in njihove pravljice. Starši in otroci so skupaj prebirali pravljice. Mumini, gledali brošure in knjige.

Svoje vtise in doživetja so vpisali v zvezek. Kar smo izdelali, smo razstavili na stojnici ob zaključku projekta Evropska vas. Šolsko leto se je počasi bližalo h koncu in že je bil 8. maj, zaključna prireditev Evropska vas v mestu Slovenj Gradec, kjer smo se predstavili s finsko polko.

Otrokom sva državo Finsko predstavili preko različnih metod in aktivnosti. Glede na to, da nam je bila država dokaj neznan, smo strokovni delavci ob

sodelovanju s starši vložili veliko truda v raziskovanje podatkov o njej. Ker so otroci skozi vse leto aktivno sodelovali pri spoznavanju države, znajo nekaj finskih besed, himno, poznajo finsko zastavo, državo znajo pokazati na zemljevidu. Vedo, da na Finskem domuje Božiček z jelenčki, da je pokrajina z veliko vode, da tam domujejo psi haskiji, poznajo finsko savno ...

Ob zaključku projekta sva ugotovili, da imajo predšolski otroci zmožnosti, da sodelujejo v projektu Evropska vas, ki je bil sprva namenjen predvsem šolskim otrokom. Zdaj pa že razmišljava o tem, kako bova novo državo predstavili otrokom naslednje leto.

Memorial Hinka Murka

Hubert Dolinšek

Lions klub Slovenj Gradec ima svoj sedež v gostišču Murko. Tu se sestajamo vsak prvi in tretji torek v mesecu. Na teh sestankih obravnavamo izvedbo dobrodelnih akcij in organizacijska vprašanja kluba. Občasno pa povabimo eminentne strokovnjake različnih področij, da nam pripravijo zanimiva predavanja.

Hinko Murko je bil med ustanovnimi člani našega kluba. V njegov spomin družina Murko za naše člane organizira Teniški memorial Hinka Murka. Poleg teniške tekme obujamo spomine na našega spoštovanega člana Hinka.

Ob tej priložnosti delegacija našega kluba in gospa Murko položita na grob venec cvetja in se poklonita spominu na Hinka.

Jože Rožanc, veseljak z Graške gore

Na Rožančevi kmetiji na Graški gori je seveda delo osnovno vodilo za preživetje, ni pa edino. Tudi prosti čas si vzamejo. Za razpoloženje skrbi Jože Rožanc, poznani pevec in humorist Graškogorskih fantov. Pa ne samo glasba, tudi igralski talent mu je bil podarjen. Že leta sodeluje v Kulturnem društvu Šmiklavž.

Letos je, kot pravimo, stopil v »zrela abrahamova leta« in ta dogodek je proslavil v krogu svojih sorodnikov, znancev in prijateljev.

Ženski odbojkarški klub Mislinja zablestel v Atenah

Marjan Križaj

V večernih urah prvega julijskega dne je mlade mislinjske odbojkarice čakalo prijetno presenečenje. Pripravili so jim ga domači ljubitelji te popularne igre na mreži. Na priložnost, da jim gromovito zaploskajo in jih nagradijo, so čakali od tistih sobotnih trenutkov, ko je iz športne Grčije pricurjela senzacionalna novica. Po zmagi nad ekipo Bratislave, ki so jo »naservirale« že v predtekmovanju, so na olimpijskih igrah mladih namreč že drugič zmagale odbojkarice iz Mislinje. Dekletom, ki so v Atenah z odličnimi igrami uresničile sanjsko željo, da po lanski zlati medalji v San Franciscu okrasijo svoje vitrine z novo medaljo najsijajnejšega kova, je zazvenel še športni »hip hura«. Vsem, ki so »naservirale« svetovno smetano mladim mojstric odbojke, je vsak želel stisniti roko. Še prej pa so jim prisotni še enkrat zaploskali za priznanje »športnik leta 2008«, ki ga je ŽOK Mislinja dobil ob letošnjem občinskem prazniku. Seveda smo praznovanje okronali s kozarčkom penine, šampionke pa so hvaležne za pozornost veselo zaplesale.

Starši in ljubitelji odbojke so navdušeno zaploskali šampionkam

Še posnetek za spomin

Ekološko kmetovanje na kmetijah Jamnik in Kušter

Martina Cigler, abs. agr.

Poletje je in nikakor nam vreme ne pusti uživati ga. Vsak dan dež in oblaki, ki ne obetajo nič dobrega. Vendar žito kljub vsemu zori, le vrtnine nam zaradi vlage rada napade plesen. Čeprav je slabo vreme, pa se rada odpravim na potep; tokrat me je pot zanesla na Holmec, kjer namesto jugoslovanske karavle ponosno stoji velika nova hiša na posestvu ekološke kmetije Jamnik.

Kmetija je tu že kar nekaj stoletij, bila pa je odvzeta za približno 50 let; družino s te kmetije so izselili v Kočevje. V 50 letih neobdelovanja so se površine zelo razrasle, gozd pa je vojska izsekala. Po letu 1994 je kmetija z denacionalizacijo prišla nazaj v roke današnjih gospodarjev, zakoncev Ročnik, Milana in Marjete. Njune pridne roke so 7 let čistile zaraščene površine in danes okolico hiše krasijo velik zelenjavni vrt s sezonsko zelenjavo in lepo očiščeni pašniki in travniki. Gospodarita na dveh kmetijah; zgornja kmetija Jamnik obsega 24 ha, od tega je 15 ha gozda, ostalo so pašniki in travniki ter nekaj zaraščene svete. Tudi njihovi predniki so se ukvarjali z živinorejo in gozdarstvom, sejali so vsa žita, ki jih danes ne sejejo več. Na pašnikih zgornje kmetije se pase 34-glava čreda koz, toliko jih je z mladiči vred, in 100-glava čreda ovc z mladiči vred. Živali so noč in dan zunaj in so zdrave, imajo pa na pašniku še urejen hlev, kamor se lahko zatečejo pred ujмами.

Na posestvu gospodarja družina Ročnik, ki šteje 5 članov: gospodarja Milana in njegovo ženo Marjeto ter njuna dva otroka, Damjana, ki je zaposlen v Tabu, ima že svojo družino in bo prevzemnik kmetije Jamnik, in Mihaelo, ki je absolventka agronomije v Mariboru in bo prevzemnica kmetije, ki leži za gostiščem Pik, po domače Kušter. Na tej spodnji kmetiji živi gospodarčin 71-letni brat, ki pridno pomaga pri opravljenih v hlevu in na vrtu, ki je vzorno urejen. Na tej kmetiji, ki ima 10 ha obdelovalnih površin, redijo govedo in prašiče, ki imajo zavirljive kilograme, okoli 400. Gospodinja vzreja tudi pujske, s katerimi ima veliko veselje, in skoraj vsi zrastejo v lepe živali. Na kmetiji redi tudi kokoši, in sicer zaradi jajc, iz katerih dela zelo okusne domače rezance. Imajo tudi 1,5 ha starodebelnega sadovnjaka, ki jim na jesen prinese približno 500 l soka. Žganja ne kuhajo.

Domačija družine Ročnik

Gospodarja Milan in Marjeta

Čreda koz

Marjeta posveti veliko časa živalim, zato jo tudi one prijazno sprejemajo

Prašiči imajo urejen velik travnat izpust, na katerem z ritjem po travi oz. kopanjem v mlakuži ohranjajo vitalnost in lepo priraščajo. Tudi govedo je noč in dan zunaj in vse telitve so na prostem, pri njih pa skoraj ne potrebujejo pomoči. Tudi kokoši so ves dan zunaj, kar daje kvaliteto jajcem. Imajo certifikat za sadje, drobnico, govedo, prašiče, kokoši oz. jajca, skoraj za vse izdelke razen za kruh, ki ga gospodinja peče s semeni rženega. Je zelo okusen in gre dobro v promet. Ker imajo doma orehova drevesa, kar 20 jih je, peče tudi pogače, iz sezonske zelenjave pa izdeluje domačo »vegeto«.

Gospodar je navdušen čebelar, vendar zaradi komplikacij čebel nima v ekološki kontroli. Bil je predsednik društva, tajnik, blagajnik in na OŠ Franja Goloba je vodil čebelarski krožek, na katerem je mladino naučil vse o čebelarjenju. Povedal je, da je šola od prevaljskega župnika dobila lep prostor za čebelnjak in v njegovi okolici bodo zasadili sadovnjak in uredili botanični vrt. Sam ima 15 družin čebel in pridela okoli 15 kilogramov medu na družino. Imel pa je tudi že 34 družin. Za kakovost medu je prejel številna priznanja, na katera je zelo ponosen. Tudi gospodinja ima lepo število priznanj za kruh in pogačo, kar potrjuje, da je domača roba še vedno največ vredna. Od poljščin sadijo krompir, peso in fižol. Za prašiče gospodinja kupuje ekološko žito.

Če se vam bo zahotelo domače hrane, se oglasite pri Jamniku, lepo vas bodo postregli.

Na Marjetino prošnjo tudi sede

Prašiči imajo urejen izpust

Zaključni izpiti in poklicna matura dijakov Srednje gostinsko turistične in lesarske šole Slovenj Gradec

Ida Robnik

Srednja gostinsko turistična in lesarska šola Slovenj Gradec stoji v neposredni bližini upravne stavbe Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, d. d. Povezave med njima pa ne predstavljajo samo lokacija in sosedski odnosi, pač pa tudi skupni interesi po kvalitetno izobraženih kadrih mizarске stroke, kakršne družba GG pričakuje v skladu z vizijo razvoja podjetja v predelavo in oplemenitenje domače lesne surovine.

Šola usposablja dijake v različnih programih in tudi letos so uspešno zaključili izobraževanje:

- v triletnem programu gostinska dela, poklic kuhar/natakar je izobraževanje zaključilo 19 dijakov;
- v programu gostinsko-turistični tehnik (PTI) 9 dijakov;
- v programu turistični tehnik (SSI) 23 dijakov;
- v triletnem programu mizar 19 dijakov;
- v programu lesarski tehnik (PTI) 23 dijakov.

Zaključni del izobraževanja pa vključuje tudi izdelke tako v gostinskem kot lesarskem programu. Letošnja generacija se je izredno potrudila. Kako je to bilo videti, pa kažejo fotografije.

Dobrodošlica s koktajlom Jagodni poljub

Ekipe kuharjev se predstavi

Dijaka Leon in Rok sta poskrbela za postrežbo

Hladne jedi

Svečani pogrinjek

Sladice

Razstavljeni izdelki dijakov lesarskih programov

Zibelka z rezbarjenim motivom (srca sta izdelani s pomočjo CNC rezkalnega stroja)

Klubska mizica z vkomponiranim rogovjem

Izdelki dijakov za zaključni izpit in poklicno matura

Različni dizajni mize

Strokovni pregled izdelkov

Gozdno Gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., ima v okviru povezanega podjetja Smreke Gornji grad, l. t. d., že sedaj v svojem proizvodnem programu izdelavo lesenih hiš, za bodočnost pa pripravlja projekte izdelave eko etno bivalnih hiš, za kar bo kader iz lesarske stroke še kako dobrodošel.

Primer lesene gradnje: planinski dom na Zelenici - gradnjo je izvedla Smreka Gornji Grad, l. t. d.

Lepo vgrajen leseni del na že obstoječem starem objektu planinskega doma na Zelenici

Detajl stene

Foto: Drago Pogorevc

Poletni dogodki

Franc Jurač

V času praznika Občine Mislinja je bila otvoritev čistilne naprave v Dovžah. Trak sta prerezala Karel Erjavec, minister za okolje in prostor, in Viktor Robnik, župan Občine Mislinja.

Kolesarska steza, ki sedaj povezuje občini Slovenj Gradec in Mislinja, je bila v letošnjem letu dokončana. V mislinjski občini jo je otvoril župan Viktor Robnik in prvi zapeljal po njej.

Tudi letos so prižgali kopo v Mislinji

Ida Robnik

Praznik Občine Mislinja se je letos začel v deževnem dnevu 22. junija. Kljub temu se je kar nekaj krajanov zbralo na otvoritvi prazničnega tedna in čeprav je močno lilo, sta župan Občine Mislinja Viktor Robnik in direktor GG Slovenj Gradec Silvo Pritržnik uspešno prižgala kopo.

Kopo je strokovno pripravil Rudi Strmčnik z nekaj pomočniki

Prireditve in tekmovanja podeželske mladine v sliki

Franc Jurač

Traktorje oldtajmerje so pripeljali na ogled iz Prekmurja. Med obiskovalci so poželi veliko zanimanja.

Mladi kmetje od vsepovsod so se pomerili v večšini »pajsanja hlodov«.

V košnji so se pomerili poznani Mislinjčani, med njimi tudi župan Viktor Robnik in nekdanji direktor KK Zadruga Mirko Tovšak.

V krajšem skeču so mladi predstavili kravo v sodobni reji.

Za dobro voljo so poskrbeli muzikantje domačini Tone Zajc, Rado Timošek in Drago Tisnikar.

Tradicionalni letni piknik mislinjskih gozdarjev je bil tudi letos 4. julija v Komisiji. Bilo je zabavno, prijetno, prijateljsko, z obilo hrane in pijače. Za Viharnik pa, kot vedno, tale skupinski posnetek.

Kamion s hlovino je bil samo razstavni eksponat, saj tekmovanja zaradi slabega vremena ni bilo možno izvesti.

Pomemben dan

Stanko Plevnik

Z leti ima človek vse več časa za razmišljanje. Rad se umakne v samoto in misli mu preletavajo pretekle dogodke. Ob njih se sladko nasmeje ali pa mu grenki priokus zareže gubo v obraz. Nemalokrat sedem na svoj balkon in pogled me ponese proti Rahtelu. Vsako drevo zaznam, opazujem razlike, ki črtajo pobočje, ki se strmo dviga proti vrhu. Vmes me očara zvezda, ki je včasih vsako leto gorela ob 27. aprilu, dnevu OF. Nemalokrat sem bil sam poleg in s harmoniko obeležil spomin na OF. Naše počutje je bilo radostno, vzničeno in udarno, kot je bila udarna pesem, ki se je slišala daleč naokoli. Tako je bilo včasih in prav je, da se veseli in radostni dogodki, ki so krojili dušo Slovencev, ne zabrišejo, pač pa rastejo z nami, z našimi otroki, z našimi vnuki naprej.

Tako smo se zbrali na zvezdi pod Rahtelom

Zato sem toliko bolj ponosen na letošnje dogajanje ob dnevu OF, ko smo se zopet zbrali na zvezdi pod Rahtelom. Najprej sta nas presenetila moja pravnuka, Timetjan in Etijana, učenca Druge OŠ Slovenj Gradec, ki sta vsakomur, ki je prišel na zvezdo, pripela nagelj, oblikovan iz papirja. Tako sta nam pričarala nasmeh na obraz in dotaknilo se me je občutje spoštovanja in ponosa. Ponosno smo stali s pripetimi nageljni na prsih in prisluhnili kulturnemu programu, ki so ga pripravili člani vseh vetrov: od članov Planinskega društva SG do članov Združenja veteranov vojne za Slovenijo, članov Združenja slovenskih častnikov Mislinjske doline ter seveda članov Združenja borcev. Program je povezovala moja vnukinja Boža - Božena Lesjak, ki je z deklamacijo pesmi Karla Destovnika - Kajuha, ki je med borci živel z dušo, s telesom in pesmijo, želela obuditi in obeležiti spomin na OF.

V naših ušesih so odzvanjale pesmi ob spremljavi harmonike Staneta Plevnika:

*»Zato brigade, hitite, razpodite,
zatrte požigalce slovenskih domov ...«*

*»Dekle komaj dvajsetih
let, ne glej tako
žalostno v svet.«*

*»Na juriš, juhej partizan,
pred tabo svobode je dan!«*

*»Šivaj, deklica, zvezdo,
da čez gore, tja daleč,
bova prej odšla.«*

Lepo je, so mi rekli ljudje tistega večera tam zgoraj na zvezdi, katero že nekaj let ne prižigajo več z ognjem, temveč zažari s pomočjo elektrike. Pa vendar, važno je, da žari in da jo opazijo vsi Slovenjgradčani, ki svoj pogled usmerijo proti Rahtelu.

Sedim na balkonu, zvezda danes ne gori, gori pa moje srce ob misli na 27. april in komaj čakam, da bom znova lahko prisostvoval pomembnemu dnevu ob zvezdi naslednje leto, čeprav harmonike več tam gori ne igram, je pa to vlogo prevzel ali nadaljeval moj sin Stane. Pomembno je, da se taki dnevi ne pozabijo, temveč se prenašajo iz roda v rod.

Tudi gasilci znajo popestriti »ohcet«

Franc Areh

Prvo soboto v juliju so gasilci iz PGD Slovenj Gradec pripravili presenečenje svojemu članu Bojanu Smrtniku, ki je svojo izvoljenko Petro popeljal pred oltar, kjer sta si obljubila večno zvestobo.

Bojan izhaja iz znane gasilske družine v Slovenj Gradcu, kjer vsi aktivno sodelujejo v PGD. Še posebej njegov oče, ki vodi gasilsko društvo, je predsednik, prej poveljnik, sedaj tudi regijski podpoveljnik in poveljnik GZMD.

Ker je bila izpeljava »curkometa«, ki so ga pripravili mladoporočencema in svatom, zahtevna, so medse povabili tudi gasilce iz Starega trga. Vodni curek iz kar 24 ročnikov je pozdravil svatbeni spreved in za marsikoga je bilo to presenečenje. Po končanem verskem obredu v starotrški cerkvi so Bojana in Petro pred cerkvijo še enkrat pozdravili domači gasilci. Tam sta jima srečo zaželela Ana Anželak ter poveljnik Drago Križovnik, ki je Bojanu izročil darilo. Temu dogodku pa je blagoslov dodalo tudi lepo vreme.

Poročni par in gasilci pri cerkvi v Starem trgu

Curkomet

Franček Jurač prejel zlati grb Občine Mislinja

Foto: Jože Tasič

Letošnje najvišje priznanje - zlati grb Občine Mislinja - za vsestranske prispevke na raznih področjih udejstvovanja je prejel naš dolgoletni sodelavec in soustvarjalec Viharnika Franček Jurač. Priznanje mu je podelil župan mislinjske občine Viktor Robnik na slavnostni seji sveta dne 27. junija letos.

V predlogu Komisije za kmetijstvo in gozdarstvo Občine Mislinja je zapisano: »Franček Jurač se je rodil 30. novembra 1937 v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. Že v mladosti je v Zvezi mladine Slovenije začutil željo po združevanju in iskanju poti napredka. Vselej se je rad predajal delu v kulturno prosvetnih društvih in družbeno političnih organizacijah. Življenje preprostega človeka pa ga je še posebej pritegnilo. Zato je kmalu začel v različnih časopisih objavljati prispevke o dogodkih in življenju na vasi. Po odsluženem vojaškem roku se je kot tajnik takratne Krajevne skupnosti Dolič več let predajal želji po razvoju tega našega zaselka. Obraz mu je žarel od veselja ob izgradnji telefonskega omrežja, mrliške vežice, ob novih cestnih povezavah in drugih prireditvah. V teh ustvarjalnih letih njegovega življenja smo lahko najrazličnejše prispevke prebrali v Viharniku, Kmečkem glasu, Prepihu, Večeru in še marsikje. Franček se je znašel tudi med ustanovitelji Koroškega radia, kateremu ostaja zvest še po upokojitvi. Poslušalci ga poznajo po njegovi privlačni oddaji »Od brazde do kruha«. Rad se pogovarja s starejšimi ljudmi in v pogovorih izjavlja njihove življenjske modrosti in usode. Na njegovo povezanost s fotoaparatom tudi ne smemo pozabiti. Ob številnih fotografijah živi preko 500 porok, na spomine zlatih in bisernih je še posebej ponosen.«

Frančku Juraču ob visokem priznanju čestitamo tudi člani uredniškega odbora Viharnika.

Frančku Juraču je priznanje izročil župan Občine Mislinja Viktor Robnik

Srečanji si še želimo

Daljnjega leta 1957 smo zaključili nižjo gimnazijo v Slovenj Gradcu, predlani pa smo se po petdesetih letih srečali na letališču Slovenj Gradec. Srečanja se je udeležilo 18 od nekdanjih 31 učencev. Prišla sta tudi dva profesorja, gospod Karel Pečko, akad. slikar, in gospa Mira Valtl. Žal pa ni več gospoda Albina Žižka, ki je bil naš razrednik. Srečanje je bilo veselo, ganljivo, saj se nekateri izmed nas nismo videli vseh 50 let. Upam, da bomo takšno srečanje kmalu ponovili.

4. razred
nižje gimnazije
Slovenj Gradec
1957

2. razred
nižje gimnazije
Slovenj Gradec
1987

3. razred
nižje gimnazije
Slovenj Gradec
2007

Polžki na Uršlji gori

Gorazd Mlinšek

V juniju smo morali izkoristiti še stari dopust. Po namakanju v morski vodi mi je zadnji dan prijal vzpon na našo Uršljo goro. Na poti proti vrhu sem srečeval starejše planinke in planince. Bili so člani planinske sekcije diabetikov s sedežem v Dravogradu in Planinskega društva Vrelec iz Rogaške Slatine. Čeprav se imenujejo Polžki, njihov korak ni bil polžji. Koroški planinci in planinci PD Vrelec so se spoznali v Rogaški Slatini, zdaj pa se družijo. Organizirajo medsebojna srečanja in se skupaj podajo na pohode njihovemu zdravstvenemu stanju primerno. Polžki so se uspešno povzpeli na vrh Uršlje gore, kjer je nastala skupinska slika. Polžkom in ostalim »starejšim« planincekam in planincem želim še veliko ubranih korakov v planinskih čevljih!

Modelarji pod Uršljo goro

Gorazd Mlinšek

Pričele so se počitnice, šolarji so pozabili na šolske obveznosti. Nekateri so se podali na morje, nekateri preživljajo proste dni doma. Štirinajst učencev iz Ljubljane, Ptuja, Novega mesta in eden iz Raven na Koroškem, starih 10 do 17 let, pa so se odločili, da preživijo del počitnic na Koroškem. V začetku počitnic so se udeležili poletne modelarske delavnice. Modelarski tabor je tradicionalen. Poteka že sedmo leto. Letošnjo delavnico so organizirali na Smučarski koči pod Uršljo goro Zveza organizacij za tehnično kulturo (ZTOK) in osnovna šola Prežihovega Voranca iz Raven na Koroškem. Na prvih taborih so mladi spretneži izdelovali čolne in jadnice, zdaj pa modelirajo tudi letala. Poleg rednega dela so imeli modelarji tudi dopolnilne aktivnosti. Spoznavali so Koroško, povzpeli so se na Uršljo in podali v podzemlje Pece. Tudi ogled rudnika svinca v Mežici jim je bil zelo zanimiv!

Modelarji pri delu

Za Smučarsko kočo je 30. junija 2009 poletela raketa

Z glasbo, melodijami v srcih

Kristl Valtl

Če boste najbolj »zapečene« muzikante naše Koroške povprašali, kateri je glasbeno najbolj prijeten dogodek pokrajine, vam bo večina odgovorila, da tista srečanja godbenikov pihalnih orkestrrov, ki so vsako drugo leto v Trbnjnjah.

Srečanje je pozdravila županja Dravograda Marjana Cigala

Tisto nedeljo so nam pogledi nehote uhajali v parade bolj ali manj črnih oblakov tu med Pohorjem in Kozjakom. Sicer so kleni Trbnjčani tudi tokrat postavili velik šotor, pa vendar: ni ga čez nasmejjano vreme. In zdržalo je. Najbrž veste, da so srečanja koroških godb na pihala v Trbnjnjah že tradicija, ki se je, kot rečemo, dobro prijela. Vsako drugo leto se tu zberejo naši muzikanti, ne na tekmovanju ne na nekem »tesnobnem« koncertu, temveč v igri, v melodijah - lahko bi zapisali: za svojo dušo in v prijetno poslušanje in vedro razpoloženje vseh obiskovalcev. Obiskovalcev, ko je vsak vsakemu prijatelj, znanec, sosed. Ljudem postane življenje svetlejše, korak lažji, plešoč, jutrišnji dan svetlejši. Ti naši orkestri prihajajo iz Mežiške pa Mislinjske, Dravske strani, letošnji gostje in prijatelji iz Marezig. Vse ali večina ena sama razigrana mladost in vmes, da mlade sile ne raznesejo šotorov, nekaj umirjajočih, nikakor ne karajočih belih glav. Res zmorejo ti Trbnjčani, znajo, kar ne bi šlo v klas niti večjim krajem. Uredijo parkirišča na travnikih, pa na nobenih ozarah ne stoji kdo s kolom. Vse gre, kakor med kulturnimi ljudmi. Kako prav je povedala dravogradska županja gospa Marjana Cigala, da so Trbnje poseben prijeten kraj, poln oživljajoče, sproščene glasbene energije. »Da je to v naši občini Dravograd, smo res ponosni,« je končala svoj govor. Letos je prišlo kar dvanajst

Skupni nastop več kakor 500 muzikantov

Nastop Kmečke godbe Pernice

Prireditev so v veselem slogu zaključili glasbeniki iz Slovenj Gradca

godb, to je nekaj več kakor petsto muzikantov. Vsak je zaigral po tri komade, resne, manj resne, z venčki narodnih pa vse do čudovitih plesnih vložkov in vse do čisto pravega kankana. Je hitreje plala mlada kri, obujali so spomine starejši. Pomislite, trinajsto srečanje, že polnih 26 let se dobivamo v Trbnjnjah, pa je še vedno veselo kakor na začetku. Veličastno zveni na kraju skupni nastop vseh godb in zadoni med tem hribovjem. Ampak za tem se zberejo posamezne poznane ali čisto slučajne skupine in zopet se prebudi ljudska, moderna, kdo ve kakšna zvrst glasbe še - to vam je festival! Si upa kdo poreči, da ni čudovito? Padajo zaobljube, seveda pridemo na štirinajsto, pridemo v Trbnje. Pa še to: Trbnjčani oziroma njihovi muzikanti so dobili nove lepe obleke, so »pobje«, da je kaj, pa tudi dekleta so »prmojduš«, smo že davno ugotovili, da imajo najlepše »škornje«, pa naj kdo reče, da nimamo podmladka. So to »skup spravili« tudi zahvaljujoč se mnogim domačinom in drugim; če se hoče, gre! Je pa v tem ogromno truda.

Stoji ob cesti beli križ

Irma Marija Zajc

Stoji ob cesti beli križ
nekomu za spomin,
stoji ob cesti beli križ
vsem nam kot opomin.

Nedelja je in prav lep dan,
sem pri srcu razigran,
da svojo nemirnost potešim,
z motorjem peljati si želim.

Ves hitrosti se predajam,
mesta in vasi osvajam
in že me prime, da bi zdaj
kar zdvijal v neznani kraj.

Ali zmagal bo pogum?
Morda močnejši bo razum?
Svoje misli umirim,
moč pri plinu popustim
in pomislim le na to,
da me domači čakajo.

Mi je beli križ svarilo,
brzina nič več ni merilo.
Vprašam se: Merilo za kaj?
Morda vstopnico v večni raj?!

Stoji ob cesti beli križ
nekomu za spomin,
stoji ob cesti beli križ
vsem nam kot opomin.

30 let Prežihove bajte

Nataša Konečnik Vidmar

V Prežihovi bajti v Kotljah bodo v ponedeljek, 10. avgusta 2009, ob 18. uri počastili 60-letnico izida Solzic. VII. tradicionalno srečanje na Prežihovi bajti je letos posvečeno 30-letnici Spominskega muzeja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Organizator prireditve je Koroški pokrajinski muzej v sodelovanju s Prežihovo ustanovo, Društvom slovenskih pisateljev in Občino Ravne na Koroškem. Vstopnine ni.

Rejevci ponovno med najboljšimi

V zborniku Kulturnega društva Šmartno, ki je izšel ob 60. obletnici letga, je bilo v zaključku članka o Folklorni skupini Rej Šmartno zapisano sledeče: »V četrto desetletje svojega delovanja FS Rej vstopa z jasno vizijo nadaljnega dela ob redni dejavnosti (sem sodijo vaje ter udeležba na občinski in območni reviji folklornih skupin) ohranjati visoko raven kakovosti folklornega plesa in avtentičnega prikaza ljudskih običajev.«

Sadovi trdega dela so že vidni. Mentorja, letošnja Bernekerjeva nagrajenca, zakonca Franja in Matjaž Marzel in usklajena in marljiva ekipa plesalk in plesalcev (Marija in Aleš Štruc, Tina Bricman in Janez Štinjek, Darja Oder in Jože Zaveršnik, Mihaela Temnikar in Gregor Krevh Slemenjak, Lili Sevčnikar in Branko Sovič, Klavdija Sidar in Albin Uršej, Ljuba Kleč in Alex Javornik ter Jana Horvat in Toni Brinar) so ob poskočni glasbi godcev Dejana Klemenca, Andreja Šmona in Janija Plohla blesteli že na odru območne revije v Slovenj Gradcu. S svojo razigranostjo in celovito predanostjo plesu in igri pa so z odsko postavitvijo Franje in Matjaža Marzela, »Hopsasa drajsasa«, na noge spravili še gledalce Regijskega

srečanja folklornih skupin 30. maja v Rogaški Slatini. Prav slednji nastop jim je tudi odprl vrata v sam vrh slovenske folkloze, saj so se uvrstili na Državno srečanje odraslih folklornih skupin pod naslovom »Le plesat me pelji«, ki bo 26. julija 2009 v Beltincih.

Zelo ponosni folklorniki FS Rej delajo in vadijo naprej, saj jih po zelo naporni polovici leta po številnih nastopih ne čakata oddih in dopust, ampak vaje. V mesecu avgustu jih namreč pot vodi v gostovanje v slovaški Bardajov, kjer bodo zastopali Mestno občino Slovenj Gradec, v jesenskih mesecih pa jih čaka samostojni koncert ob 35-letnici delovanja.

Ob tej priliki se bi vsi člani FS Rej zahvalili Andreji Gologranc iz JSKD Slovenj Gradec za pomoč pri uresničevanju naših idej, prav tako pa Miri Strmčnik, predsednici Kulturnega društva Šmartno, ki nam vedno priskoči na pomoč s svojim znanjem.

Prav tako smo veseli, da ponovno raste zanimanje za ples in ohranjanje kulturne dediščine, saj smo prisotni na številnih prireditvah v kraju in občini, prav tako pa na privatnih zabavah, kot so poroke, zlate poroke, praznovanje abrahamov in prireditve v okviru podjetij.

Upamo, da se nam izpolni želja in nas boste v kratkem lahko obiskali ne le na naših nastopih, ampak tudi na svetovnem spletu, kjer boste ob vsakem času obveščeni o našem delu in uspehih.

Treska

Anita Hudl: Šel je popotnik skozi koroški vek

Milena J. Cigler

Dne 26. junija se je v Mežici odvijal zanimiv večer, ki ga je v sodelovanju z gostjo Anito Hudl pripravil Lovro Vreš, sodelovala pa sta Ajda Vasle in Peter Peruzzi.

Seveda je bilo dogajanje kot običajno v gostilni Krebs, ki je že znan gostitelj literarnih večerov Društva Treska.

Anita Hudl je Slovenecem tu in onstran meje že znano ime. Rodila se je v Kamniku leta 1946 in tam tudi opravila šolanje v ljudski šoli, to je v nižji in višji gimnaziji. Je pisateljica, pesnica, režiserka, piše kabarete in trenutno je tudi predsednica Društva slovenskih pisateljev na avstrijskem Koroškem. V Globasnici je spoznala svojega moža Jožka Hudla, ki izhaja iz zavedne slovenske družine. Imata tri sinove: Tomaža, Sama in Mateja. Čeprav otroci živijo v različnih krajih Avstrije in Slovenije, so trdno povezani in sodelujejo v domačem kulturnem društvu pri petju, igranju in organiziranju scenske glasbe za odrske prireditve skupine »Oder 73«, pa tudi pri ilustriranju Anitinih knjig. Anita je v novo okolje »padla« povsem nepripravljena na manjšinsko kulturno in politično ozračje. Na eni strani se je srečala z notranjo razdvojenostjo slovenske manjšine na dve stranki, na drugi strani pa s pritiski večine na slovensko manjšino in celo s sovražnim pristopom koroških nemških nacionalističnih strank do slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Tako je nastal prvi kabaret (v začetku 70. let prejšnjega stoletja) - takrat je bilo precej pomazanih in razstreljenih spomenikov, veliko nastavljenih bomb in še podobnih neumnosti. Ko sta Ajda in Peter brala zgodbo iz knjige Slike samostanskega vrta, sem se spomnila, da sem del zgodbe ali kar celo prebrala v reviji Odsevanja. Zgodba je avtobiografska in opisuje spomine na otroštvo pisateljice: težko življenje nje in bratov ter sester ob nerazumevajočem očetu in objokani materi ob lačnih ustih otrok ... Večno lačni in tepeni so odrasli, bolečina pa je ostala in vsak po svoje so jo preganjali. V knjigi so še druge zgodbe. Anita je prebrala še nekaj pesmi iz prvega kabareta, pozabila pa sem omeniti, da je glasbeno spremljavo s petjem izvajal Rajko

Vsi nastopajoči z Anito Hudl – stoji v prvi vrsti levo

Stropnik, ki nas je prijetno zabaval s pesmimi: Anzej - Anitino besedilo, Karavanke in o dekletih s Podjune v Podjunske narečju tudi besedilo Anite Hudl. Anita je napisala ogromno besedil za pesmi Vesele jeseni, najbolj znana je Anzej v izvedbi Edvina Flisarja. Mislim, da Rajko ni veliko zaostajal za njim. Drugi kabaret je nastal na temo štetja manjšine. Tudi mi smo se pristrčno nasmejali posameznim izvlečkom iz kabareta, npr. kako se šteje nemška narodnost:

$1 D + 1 D + 1 D = 3 D$ in kako se šteje slovenska narodnost: $1 S \times 1 S \times 1 S = 1 S$ ali $1 S : 1 S = 1 S$.

Skratka: za tako štetje je treba izobraziti kadre in spet smo se smejali, ko je tak »izobražen« kader odgovarjal, kaj vse zna v zvezi z matematiko. Glavni osebi sta Sepl in Poldi Ratschunalnigg.

Družinska srečanja

Franc Jurač

Nato sta Ajda in Peter prebrala besedilo iz knjige Naša zaupljiva ulica. Govori o odtujenosti in nezaupljivosti. Zelo pronicljiv tekst.

Tretji kabaret je bil na temo Haider in vse njegove »aktivnosti« v zvezi s Slovenci. Naslov je Na Koroškem nič novega. Prisluhnilni smo zgodbi Sepla in Johanna v »Klobasnici«. Poslušali smo še odlomke iz zgodbe Prave dame in zgodbo, ki je prav tako bila objavljena v Odsevanjih.

Pristrčno sem se nasmejela črtici o tem, kako so naši mali Aniti izbirali ime in kako je po spletu naključij dobila kar tri: Ana Marija Pavla. Še župnik se je čudil in ostali tudi, češ, iz tako številne družine v takšni revščini, pa se »bahajo« in dajo otroku kar tri imena. No, ostalo je pri Ani ali Aniti. Anita Hudl ni navdušila samo mene, ampak celotno občinstvo, mislim, da nas sta prevzela njena iskrenost in globoko čustvovanje. Njeni teksti so tako resnični in obenem tudi berljivi in duhoviti ali pa ganljivi, da nas je vse prepričala. Hvala, Anita, za vse, kar si nam dala ta večer in hvala za vse, kar si naredila za Slovence na Koroškem in posredno tudi tu, v matični domovini. Mislim, da si velika »mala« Anita.

Prireditve je finančno podprla občina Mežica, pomagali so Elstik, Gostilna Krebs in Kopa, d. d. Večer je odlično »izpeljal« Lovro Vreš, ki s svojim razorožujočim nasmehom osvaja občinstvo, pri računalniku je bil Domen Vreš.

Velika Klevževa družina z Legna se je tudi letos zbrala na domači kmetiji, kjer jih je gospodinja Klevževa kmetije dobro pogostila. Na tak način utrjujejo svoje rodbinske vezi in z veseljem pozdravijo vsakega novega potomca.

Estetika Kaj je umetnost?

Marta Krejan, prof.

Umetnost - nekaj neuporabnega? Nepraktičnega? Vsekakor gre za estetsko doživljanje nečesa; funkcija umetniških del je predvsem vzbujanje določenih občutkov, ampak vse, kar vzbuja te občutke, pa tudi ni umetnost ... Kaj torej je tisto, kar umetnost naredi za umetnost?

Aristotel v *Poetiki* definira tragedijo, komedijo ... V pojem tragedije, na primer, lahko nekaj uvrstimo zaradi nizov družinske podobnosti, saj samih definirajočih pojmov ni. Je torej podobnost tista, zaradi česar je nekaj umetnost, nekaj pa ni? Kdo pa jo določa?

Sokrat pravi, da je definicija neke stvari pred stvarjo samo (torej prioriteta definicije pred stvarjo). Do definicije pa ne moremo priti z naštevanjem ali proučevanjem; na primer z naštevanjem ali proučevanjem posameznih vrlih dejanj ne moremo definirati vrline same. To vodi v blodni krog. Nekateri temu pravijo »sokratova zmeta«: če neki stvari pripišeš izraz »lepo«, moraš vedeti, kaj ta izraz pomeni, ne moremo priti do pomena lepega, če le naštevamo lepe stvari. Toda če znamo prepoznati umetnost, ne da bi poznali definicijo, lahko tudi brez tega vemo, kaj umetnost je. Ampak kako jo prepoznati?

Clive Bell, angleški teoretik, je hotel najti bistveno lastnost, ki loči umetniško delo od neumetniškega. Opiral se je na Wittgensteinove *Filozofske raziskave* in uvedel pojem »družinske podobnosti«. Na primer pod pojem »igre« spada veliko iger (olimpijske igre, šah, žoganje, igrače ...), ki pa nimajo skupne lastnosti. Obstajajo zgolj nizi podobnosti in sorodnosti. Lahko bi jim bila skupna tekmovalnost, zabavnost ..., a Bell najde protiprimere; razlikujejo se tudi v spretnostih (šah, tenis). Družinska podobnost pa je vseeno najboljši izraz za podobnost med igrami; člani družine imajo podobne lastnosti, ene same skupne pa ne (hči ima lase po babici, nos po očetu, vnukinja ima oči po babici, po mami pa kretnje ...). Gre za križajoče se lastnosti.

Osebe: e d c b a
Lastnosti: ABCD ABCE ABCE ABCE ABCE

V tem primeru vsakemu manjka ena lastnost, torej nimajo ene skupne oz. enake.

Pojem umetnosti je vezan tudi na zgodovino, saj smo mu pripisovali vedno nekaj novega. Za lažjo ponazoritev lahko

to primerjamo z vlaknom - ni treba, da je ena nit skozi celo vlakno, možno je, da je več niti, ki pa so dobro prepletene. Toda družinska podobnost nam ne pove, kako je nastalo prvotno umetniško delo, kdaj se je vzpostavila prvobitna umetnost. Če določimo status umetnikemu delu, se ne moremo sklicevati na podobnosti, nekje se vendar mora ustaviti.

Morris Weitz, ameriški filozof, v *Vlogi teorije v estetiki* pravi, da ni naključje, da ne moremo določiti definicije, saj umetnost ni dozvetna zanjo. Vsak poskus definicije je obsojen na neuspeh. Umetnost nima bistva ali neke skupne lastnosti (kaj imata skupnega Duchampova Fontana in Mozartova opera Čarobna piščal?).¹

Pojem umetnosti je po njegovem odprt pojem, ne moremo ga zapreti z definicijo, saj mu dodajamo vedno nove stvari. Za primer, ki ponazarja zaprt pojem, lahko vzamemo trikotnik: to je lik, zaprt s tremi stranicami - bistvo, ki ga imajo vsi trikotniki. To, da pojem lahko širimo in da se spreminja, torej nima bistvene lastnosti (esencialne lastnosti), imenujemo **antiesencializem**.

Če lahko navedemo nujne in zadostne pogoje pojma, je ta zaprt, to pa je možno le v logiki in matematiki. V opisnih empiričnih (izkustvenih) pojmihi zadostnih in nujnih pogojev ne moremo določiti. Vsaka definicija umetnosti bi onemogočila vključevanje novih dejavnosti, torej umetnost ne more imeti nespremenljivih lastnosti.

Kaj je torej umetnost?

Marcel Duchamp, Fountain, 1916–17 (vir: www.students.sbc.edu/evans06/presentation.htm, pridobljeno 8. 7. 2009)

¹Marcel Duchamp (1887–1967), francoski dadaist, nadrealist, provokator, ki je v galerijo postavil pisoar in to umetniško delo poimenoval Fontana. Po njegovem umetniškost določa pristop opazujočega in ne delo samo.

Slika iz starega albuma

Štefka Melanšek

V letih, ko človek ostari in so njegove sposobnosti gibanja že omejene, si najde vsak svoja opravila po svojih zmogljivostih, da zapolni čas. Rada brskam med slikami po mojih albumih in ustavila sem se pri eni zmed fotografij. Nastala je leta 1947 pri Verjanškem na mestu, kjer je tistega leta vse pogorelo. Na sliki boste svojci in prijatelji prepoznali muzikanta Falentina Jelena, po domače Narovnika, Jožeta Virtiča, Jorinovo Pavlo, Andreja Petriča - Močivnika, Albija Strmčnika, Matijo Apohala, ki je bil »logar« v Plešivcu, mojo sestro Kristino, Potoško Marijo, Obretanova dekleta, Planšakovo Pavlo in še ostalih se bo gotovo kdo spomnil.

Nekaterih ni več, tisti pa, ki še živimo, smo v poznih letih in obujamo spomine.

Slika iz starega albuma

Leta 1958 smo pri KZ Dolič ustanovili aktiv mladih zadružnikov. Večina od teh je kasneje prevzela kmetije v Doliču, na Kozjaku, Završah, Paki ter na Tolstem vrhu. Danes na teh posestvih gospodarijo njihovi otroci, pa tudi že vnuki.

Zbor mladih zadružnikov ZK Dolič leta 1958

Franc Sovič

1927-2009

Ples deževnih kapelj je ohladil drugi poletni dan, ko nas je v večernih urah odela v bridkost še novica, da je v slovenjegraški bolnišnici utihnil glas Franca Soviča. Res so po lanskem udarcu kapi zdravstvene težave vse pogosteje grenile njegovo počutje, a da nam ga bo smrt tako hitro iztrgala iz naše sredine, nihče ni pomislil. Saj se vendar v minulemu letu ni izneveril niti srečanju gozdnih delavcev niti kmečkim igram pod šotorom in pikniku ZB. Vzpodbujali so ga otroci in žena ter mu krepili voljo do življenja. Osrečevali so ga vnuki in pravnuki, saj si je za zanje vselej znal vzeti čas. A je korak vendarle postajal počasnejši, bolečine pa mu niso hotele prizanašati. V juniju je uteho in pomoč iskal v bolnišnici, a so ga prehitro vrnili v domačo oskrbo. V ponedeljek se je počutje hudo poslabšalo in zvečer je bil v bolnici prehitro prepuščen smrti. Medicinska pomoč je res zatajila v trenutkih, ko bi jo najbolj potreboval.

Na Pavrovem v Mislinjskem jarku se je 23. marca 1927 naš Franc rodil. Kar 10 otrok je povila mama Julijana. Kruha jim je pogosto manjkalo, materinske ljubezni nikoli. Franc je že v otroštvu pogledal za marsikaterim opravilom. Oče Jože, gozdni delavec, ga je rad poučil, opravil vaškega mesarja pa se je kot fant od njega kar nalezal. Čase šolanja mu je skrajšala vojna, ki pa ga je naučila navezanosti na zemljo. Ker so se v hribovitem svetu pogosto pojavljali vojaki, ga je doletelo prenašanje pošte, pa tudi zbiranje hrane in obvez. Zato je v svobodi kmalu stopil v vrste ZB in izražal domoljubje. Brž se je znašel med »holcerji« in to delo vzljubil kljub garaštvu, večkrat od zore do mraka. Pa mu je kljub predajanju delu znalo zaigrati tudi srce. V najlepši melodiji ljubezni, ki se je prižgala, ko je na »ohceti« vdove Marije spoznal njeno sestro Cilkko. Goreča čustva sta blagosloвила pred oltarjem 27. novembra 1954 v cerkvi sv. Ilija v Šentilju. Mladoporočenca sta zaživela na Pavrovem in si ustvarila nov topel dom. Ob eni plači je bilo zato potrebno dvakrat obrniti sleherni dinar. A jima ob sreči, s katero so njun zakon okronali otroci, v dvojce ni bilo težko postoriti prav nič. Za sinka Lojzeta in hčerkici Darinko in Silvo sta zmogla narediti prav vse. Franc je po službi še vole koval, mesaril in bil vaški organizator družabnega življenja,

prirediv, porok in pogrebov. Rad je povedal, da je v Mislinjskem jarku preživel najlepša leta svojega življenja.

Boljši pogoji bivanja v dolini, saj v Mislinjskem jarku elektrike ni bilo, so Franca in Cilkko privedli do odločitve, da v dolini zgradita novo hišo. Temu je botrovala predvsem želja, da omogočita lepše življenje svojim otrokom. Leta 1979 se je Sovičeva družina preselila v novo hišo v Mislinji. Franc še pomisliti ni hotel, da bi tistemu predelu pohorskih hribov, kjer je pustil mladostna leta, obrnil hrbet. Zato sta z ženo odkupila staro domačijo in jo z ljubeznijo urejala ves čas. Po upokojitvi 1981. leta Franc še naprej ni ostal nikoli brez dela. Pomagal je, kjer je bilo treba, predanosti opraviлом vaškega mesarja se ni izneveril vse do okroglega 80. življenjskega jubileja. Svoje mesto je našel v vrstah PGD Mislinja takoj, ko se je znašel v dolini. Postal je član KORK, DU, DI (društva invalidov) in ZB. Nepozaben ostaja njegov delež pri ponazoritvah opravil, ki so že utonila v pozabo. Ob kmečkih igrah nam je predstavljal življenje in delo gozdarjev tako slikovito, da smo sleherni leto nestrpno čakali na njegovo novo presenečenje. Da je imel rad svoj poklic, je pričala vsaka beseda; ponosa, da je prvi lahko podiral smreke z motorno žago, pa tudi ni skrival. Tudi kolin na star način brez njegove spretnosti mlajši nikdar ne bi spoznali. Res aktivno je Franc preživljal tiste čase, ko naj bi s Cilkko uživala sadove svojega dela. Družabna, kot sta bila, sta se seveda rada sprostita na številnih izletih, pa naj sta se znašla med upokojenci, gozdarji ali invalidi. Pod šotor ob občinskem praznovanju sta sleherni leto pešočila in se tam veselo zavrtela. Njuni otroci in vnuki o tem, da bi Francu zdravje kdaj ponagajalo, vsa ta leta še vedeli niso. Hvaležni njemu in Cilkki so bili pripravljani pomagati vsak hip in le redki so bili dnevi, ko ju ne bi obiskali. Zato nam, vsaj meni, ostaja pred očmi za vselej nasmejan Francov obraz. Takšen je bil, kadar nam je pripovedoval o delu pa o dogodivščinah, o otrocih ali sedmih vnukih in sedmih pravnukih. Pa tudi kadar je beseda nanesla na to, da ob podelitvah priznanj niso pozabili nanj. Rad je pokazal bronasti grb občine Mislinja, zahvalo zvezte društev upokojencev Slovenije, ponosen je bil na medaljo dela, pod katero je bil podpisan nekdanji jugoslovanski predsednik. To, da otroci obema vračajo hvaležnost za nekdanje skrbi in toplino, pa je imel kar v srcu zapisano.

Ko ga je v lanskem januarju prizadel udarec kapi, se je njegov svet nenadoma sesul. Še dan prej je bil na nogah skoraj 24 ur, posledje so ga komaj držale. Da ne bo več prijel za žago, ošilil »fižolnega kola«, pa da so časi vaškega mesarja za njim, ni zmogel dojeti. Kar obupal bi, če mu ne bi najbližji stali ob strani. Če je že preslišal ženino besedo, so ji sledile besede otrok. Tako se mu je ob nudenju utehe le ohranjala volja do življenja. O bolečinah pa še vedno ni znal govoriti. Le zdaj slabše, zdaj boljše

razpoloženje je kazal njegov obraz. Ko so mu v juniju v bolnišnici nudili pomoč in ga prehitro odpustili, je verjel, da bo doma lažje okrevl. Zaupal je vsem okrog sebe, saj mu pomoči ni manjkalo ne podnevi in ne ponoči. Ves minuli ponedeljek pa se je počutje slabšalo sleherni uro. Tega zdravnica v bolnišnici ni dojela, ko je brezčutno sporočila hčerki in sinu, ki sta čakala v bolnišnici, da je pač v tistih kratkih minutah, ko je bil tam, umrl.

SPOMIN

Ljubila sta se,
ljubila sta nas,
ljubila sta zemljo domačo,
na kateri trdo delala sta.

Pred 20 leti smo v mesecu juniju na zadnjo pot pospremili očeta
Antona - Cankovega Tonija,

pred 5 leti pa smo v marcu na zadnjo pot pospremili še mamo
Zofko.

Hvala vsem, ki se ju spominjate v molitvi, postojite ob njunem preranem grobu, jima naklonite lepo misel ali prižgete svečko.

Žalujoči: sinovi z družinami in ostali sorodniki

Jožefa Smrtnik

1927-2009

Ko temna noč zemljo je ovila,
tudi vas v večni spanec zagnila,
gor v nebo k večnemu očetu potegnila,
da od bolezn, trpljenja se trudno in
izmučeno telo

bo spočilo.

Nikdar več tvoje oko v nasmeh ne zasije.

Nič več ne boš gledala jutranje zarje
in večernega zahoda nad Prevolnikov
domačijo.

Jožefa Smrtnik se je rodila pred 82 leti v
partizanski družini na Golobovi domačiji
na Zgornjem Legnu. V družini je bilo pet
poročila. V zakonu sta se jima rodila dva
otrok, trije sinovi in dve hčerki.

Otroštvo je preživela doma. Kot
dvajsetletno dekle je spoznala svojega
življenjskega sopotnika Franca Smrtnika iz
Raduš. Skupaj sta si začrtala življenjske
cilje in obzorja ter se leta 1947 tudi
poročila. V zakonu sta se jima rodila dva
otroka, sin Franc in hčerka Jožica.

Z možem Francem sta kmetovala na strmi
Prevolnikovi kmetiji do leta 1983. Njeno
delo je bilo skrb za družino in
gospodinjstvo. Lepo sta vzgajala otroka in
ju popeljala na pot poštenega in lepega
življenja.

Na kmetiji je ostal naslednik sin Franc,
hčerka Jožica se je z možem Ivanom
preselila v dolino, kjer sta si zgradila lep
novi dom. Še več veselja in radosti pa so v
njeno življenje prinesli vnuki in kasneje
pravnuki. Radi so jo obiskovali in ona se je
veselila vsakega njihovega obiska.

Leta 1995 je Jožefa hudo zbolela, a se ji je
zdravje sčasoma popravilo. Čez šest let je
izgubila moža, kar jo je zelo prizadelo in
potrlo in preselila se je k hčerki Jožici v
Raduš. Zadnja leta jo je ves čas spremljala
bolezen in zadnje mesece je bila
priklenjena na bolniško posteljo, nazadnje
je morala v bolnišnico, od koder se ni
vrnila.

Njeno življenje se je izteklo, za njo ostaja
praznina, vendar tudi zavest o skupaj
preživetih lepih in dobrih trenutkih.

Tone Kotnik

Ivan Turičnik

1922-2009

Poslano nam tragično je oznanilo,
da je v smrtnem boju življenje ugasnilo.
Očetu, ki dolgo je v mukah trpel,
si smrti rešilne vsak dan le želel.

Na tih deževen dan se je za vedno poslovil
od nas Ivan Turičnik z Gradišča. Rodil se je
pred 86 leti na strmi Podkržnikov kmetiji.
Otroštvo je preživel skupaj z bratom in
petimi sestrami. Že kot mlad fant je moral
poprijeti za kmečko delo. V času 2. svetovne
vojne so tudi njega prisilno mobilizirali v
nemško vojsko. V Karpatih, 1944, je skoraj
izgubil življenje. Izgubil je desno oko in
imel poškodovane tudi druge dele telesa.
Med domače se je vrnil po nekaj letih lakote
in nasilja. Pri 28 letih je izgubil očeta. Ostal
je na posestvu skupaj z materjo, bratom in
sestrami, kjer je od leta 1950 sam pridno
gospodaril. Čez 10 let je spoznal svojo
življenjsko sopotnico Marjano z Brd. Maja
1961 sta se tudi poročila in si počasi
ustvarjala družino. Rodili so se jima 4
sinovi: Janez, Jože, Ciril in Andrej. Za hip se
je zdelo, da bo težav po vojni konec, vendar
še zdaleč ni bilo tako. Leta 1974 je le s
težavo preživel srčni infarkt. Skozi vsa leta
težkega dela na kmetiji se mu je počasi iz
leta v leto slabšalo zdravstveno stanje. Zato
je posestvo predal sinu Cirilu, ki pridno
nadaljuje njegovo delo. Svojo dobroto in
radost je razdaljal svojim devetim vnukom,
ki so bili njegov ponos in sreča. Po lanski
izgubi žene in letu žalovanja zanjo, je v
ponedeljkovih jutranjih urah za vedno
prenehalo biti njegovo izmučeno srce.

Mirno in spokojno si zaspal,
v večni sen od nas odpotoval.

Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta,
dedka in brata Ivana Turičnika se iskreno
zahvaljujemo vsem, ki ste ga obiskovali v

bolnišnici. Hvala osebju internega oddelka
bolnišnice Slovenj Gradec. Hvala vsem, ki
ste ga spremljali na zadnji poti, mu darovali
cvetje, sveče in svete maše, nam pa izrazili
besede sožalja. Hvala gospodu župniku
Petru Leskovarju za lepo opravljen
pogrebni obred, hvala govorniku gospodu
Konečniku za ganljivo izrečene besede
slovesa in hvala podgorskim pevcem za
zapete žalostinke.

Žalujoci: Sinovi Janez, Jože, Ciril in Andrej
z družinami, sestre Berta, Marta in Jožefa z
družinami

Ni smrt tisto, kar nas loči,

in življenje ni, kar družni nas.

So vezi močnejše, brez pomena

zanje so razdalje kraj in čas.

(Mila Kačič)

24. julija mineva 20 let, ko nas je mnogo
prezgodaj v 60. letu starosti zapustil naš
dragi mož, oče, dedi in pradedi

Mihael Kuzman

s Kozjaka.

Odšel si tja, od koder ni vrnitve, a v naših
srčih še živiš.

Hvala vsem, ki mu prižigate sveče in se ga
spomnite v molitvi in v duhu.

Žalujoci: vsi domači in sorodniki

Marija Galer

2. 4. 1923–7. 4. 2009

Sedaj ko vas smo
izgubili, vemo,
kako smo vas ljubili.

Vse se je prebujalo in se veselilo pomladi, toplih sončnih žarkov ter velikonočnih praznikov. Toda naš pomladni žarek je prekril črn oblak žalosti. Ustavilo se je zlato srce naše mame.

Pogumno je premagovala boleznj, prestala več operacij. Velikokrat smo trepetali za njeno življenje, pa se je le še vrnila med nas. Zato tudi tokrat nismo mislili, da bo bolezen močnejša od nje. Ko smo s solznimi očmi stali ob njeni bolniški postelji, gledali njeno trpljenje, je bila ena sama želja, da bi nas še enkrat pogledala ter z nami spregovorila. Upanje je bilo zaman. Njeno življenje je ugasnilo. Ostali sta nam praznina in žalost.

Izgubili smo mamo, najboljšo prijateljico, naša tolažnico, vse, kar smo potrebovali.

Ko smo njeni otroci drug za drugim odhajali od doma in ko smo začeli spoznavati bolj trpke strani življenja, nas je vedno znala potolažiti. Tudi zadnja leta, ko je bilo težav že nekoliko manj, smo njeno toplino zelo potrebovali. Poleg vseh poti, katere smo prehodili, je bila najlepša tista, ki je vodila k mami. V majhno leseno kočico, v kateri je po očetovi smrti prebivala sama. V njej smo preživeli veliko veselih uric, včasih je imela pravo gnečo, ko smo jo vsi obiskali, zmeraj nas je bila vesela in čeprav smo slutili, da ni vedno najboljšega zdravja, se je vseeno rada pošalila z nami in nam postregla. Nikoli ne bomo pozabili, kako nas je znala ljubko pokarati, če nas predolgo ni bilo k njej, ko pa smo odhajali, je bila na koncu vedno prošnja: Pa le kmalu spet pridite.

Sedaj lesena kočica sameva, klopca pred njo je prazna, tudi iz dimnika se ne kadi več in njene ljube rožice bodo zaman čakale njenih nežnih rok, ki so jih zalivale.

Zelo jo bomo pogrešali. Bolečina je huda, srce se krči od žalosti, te vrstice, v katere sem strnila svojo bolečino, oblitvam s solzami.

Mama sedaj počiva na lepih Pernicah v grobu, kamor smo pred osmimi leti položili tudi našega očeta.

Ko bo bolečina prehuda, bomo obiskali njun grob in jima prižgali lučko ter v molitvi z njima pokramljali.

Vedeli smo, da bo hudo,
da bo tako hudo,
nismo mislili.

Rodila se je na zelo strmi Smolnikovi kmetiji na Pernicah, tam hodila v šolo in tam živela, dokler se ni 1954 leta omožila na sosedovo Rebernikovo kmetijo. Med vojno je bila zaprta v taborišču Šterental. Trpljenje v taborišču ji je načelo zdravje, a kljub temu je bila dobra gospodinja in skrbna mati. Rodila nas je šest otrok, eden ji je kmalu po rojstvu umrl. Nas pet ter našega polbrata je lepo vzgajala, naučila nas je skromnosti, poštenosti in pridnosti. Radi smo jo ubogali, za vse je bilo dovolj dela pa tudi kruha. Lepo otroštvo smo imeli, hvaležni smo ji za vse napore, ki jih je imela z nami.

Iskreno hvala vsem, ki ste jo imeli radi, jo obiskovali ter ji tako krajšali čas, z njo pokramljali in ji pomagali, če je kaj potrebovala.

Hvala vsem, ki ste nam v tistih težkih trenutkih, ko smo se od naše drage mame zadnjič poslovili, stali ob strani, nam izrekli sožalje, nam kakor koli pomagali.

Hvala tudi vsem, ki ste jo tako številčno pospremili k zadnjemu počitku ter darovali cvetje, sveče in svete maše.

Žalujoci otroci, vnuki in pravnuki

Pride čas, ko si izmučeno

srce želi le spati,

v sen večni potovati,

ko naše je življenje zaključeno!

Blaž Špiler

V nedeljo, 17. maja, se je tako po 88 pestrih letih življenje zaključilo našemu možu, očetu, dedku, prijatelju in sosedu, našemu dragemu Kovačevemu dediju.

Blaž Špiler se je kot tretji otrok v družini rodil ponosnima Ivanu in Mariji, za njim sta kmalu prišla še dva. Njegova mladost se

je začela na Zvongovem mlinu, kmalu so vzeli v najem Kajžrovo pušo in se vsi skupaj s pridnimi rokami borili za preživetje.

Bili so hudi časi, potrebno je bilo preživeti vojno, služiti vojaško dolžnost in delati za svoje preživetje. Pa vendar nikdar nič ni bilo pretežko. Navkljub težkemu položaju in nenehni bitki za boljši jutri je Blaž vedno bil pripravljen pomagati ljudem. Že kot mladenič je bil aktiven v Šentanelški vasi, pomagal je pri vsakem udarniškem delu in z veseljem je sadil šentanelške lipe.

A mladostna leta so minila, Blaž, njegovi bratje in sestra so odrasli, treba je bilo iti svojo pot. Blaž je našel svojo življenjsko sopotnico pri Kovaču na Breznici. Leta 1952 sta se Milka in Blaž poročila, že takoj naslednje leto pa se jima je rodil sin Toni, ki so se mu kmalu pridružile še tri sestre: Mojca, Anica in Milka.

V tem prelomnem času ustvarjanja družine je bil Blaž zaposlen v rudniku v Mežici, kjer pa je po 9 letih dela bil zaradi smrti očeta prisiljen zapustiti službo in se tako leta 1954 posvetiti kmetovanju. Potreba po zaslužku ga je gnala, da si je kasneje poiskal službo pri Gradisu, toda zaradi obilice dela na kmetiji te službe ni opravljal dolgo. Otroška usta so bila še vedno lačna, delo na polju ga je priganjalo in ob pomoči dobrih ljudi in pridnih rok na kmetiji so se sadovi vračali.

Družina je bila preskrbljena, hčerke omožene, sin si je poiskal soprogo, ki mu pomaga skrbeti za danes že njegovo domačijo. Oče nikdar ni pozabil na svoje otroke, vedno je pomagal vsem po vseh svojih močeh in koliko se le da v isti meri. Tako so mu bili vedno in so mu še danes hvaležni za vse tople besede in materialne dobrine, ki so jih kadarkoli od njega prejeli. Res je znal dati vsakomur tisto, kar je potreboval. Hvala!

Velik udarec zanj je bila smrt hčerke Anice, ki jo je pokopal pred desetimi leti, a se je pobral in se še naprej boril. Tako kot se je boril tudi sedaj v teh zadnjih mesecih. A v življenju je naredil svoje, zdaj ga čaka le še plačilo. Verjamemo in vemo, da je umrl ponosen nase, na svoj dom, ženo, štiri otroke, deset vnukov in sedem pravnukov.

Obrišimo si zdaj solze, kajti življenje sploh ni tisto, kar se zdi – je le korak na poti k večnosti!

Rozika Ajtnik

1955–2009

Luč sveta je zagledala 24. avgusta 1955 na Svetem Primožu na Pohorju v številni družini na kmetiji Lebič, kjer je bilo osem otrok. Ko je bila Rozika stara tri leta, se je družina preselila v Hrenovo bajto. V domačem kraju je preživela mladost in dokončala osnovno šolo. Ker je živela v družini z veliko lačnimi usti, si je Rozika že kot zelo mlado dekle poiskala službo.

V Pamečah je spoznala Ajtnikovega Srečka in kaj hitro sta ugotovila, da sodita skupaj in leta 1973 sta se poročila. Z veliko delovno vnemo sta si zgradila lep in urejen dom v Pamečah, v katerega pa je veliko radosti in sreče prineslo rojstvo dveh otrok, sina Miloša in hčerke Lucije. Kasneje pa so jo zelo osrečevali vnuki.

Kar nekaj let sta bila oba z možema zaposlena v Tovarni usnja. Rozika je bila velika ljubiteljica narave in zelenja, zato sta si oba izpolnila željo in poleg hiše uredila velik vrt z rožami. Začela sta se ukvarjati z vrtnarstvom. Rože je vzgajala z veliko ljubezni in z delovno vnemo in strokovnostjo in po tem je kmalu postala daleč poznana. Ljudje so radi prihajali k njej po cvetje in nasvete, kajti za vsakogar si je vzela čas. Veliko domov po Koroški krasijo rože, ki jih je vzgojila Rozika in te nas bodo še dolgo spominjale nanjo.

Nobena prireditelj v Pamečah ni minila brez Rozikinega cvetja in njenih prelepih aranžmajev, na kar smo bili vsi krajani ponosni. Poleg dela z rožami pa se je posvetila še drugim obvezam. Bila je tudi aktivna članica Obrtne zbornice Koroške.

Pred nekaj leti je doživela tragično usodo, ko ji je umrla hčerka. To je Roziko zelo prizadelo in ji spremenilo življenje. Nikoli ni bila več takšna kot prej. Tudi to je verjetno botrovalo njeni hudi bolezni. Pred letom dni je Rozika zbolela in od začetka je kazalo, da se ji bo zdravje izboljšalo, a ni bilo tako. Bolezen je napredovala, ji prekinila življenje in naredila nenadomestljivo praznino v srcih njenih najdražjih.

Marija Felle

1923–2009

Bili ste vse, kar smo si želeli,
sreča, ki smo jo imeli,
ljubezen, ki po njej smo hrepeneli.
S smehom rane ste celili,
svetu pa dobroto ste delili.
Zdaj očesu ste se skrili,
v srca večnost podarili,
z nami skozi življenje
pa še dolgo boste hodili.

Izteklo se je življenje naše drage mame, stare mame in sestre in v srcih njenih najdražjih sta se naselili bolečina in žalost.

Marija se je rodila 15. maja leta 1923 na Dajelovi kmetiji v Turiški vasi. Bila je edina hči med šestimi sinovi. Že v času njenega otroštva je kmetija zahtevala pridne roke in Milka je morala prijeti za vsako kmečko delo, ki mu je bila kos; to pa jo je izoblikovalo v pridno kmečko dekle.

Ko je bila stara 26 let, jo je zasnubil Kovačev Bertek iz sosednje vasi. Leta 1949 sta si pred oltarjem obljubila zvestobo. Družinsko srečo sta okronala z rojstvom sina Marjana in hčerke Vlaste. Ko je mož Bertl odhajal na vsakodnevni »šiht«, je mama Milka lepo vzgajala sina in hčerko ter jima nudila nenehno materinsko skrb in ljubezen. Bila je večča vsakega kmečkega dela. Večkrat je priskočila na pomoč pri obdobjih opravih bližnjim sosedom in prijateljem.

Med NOB je bila mlado zavedno dekle. Veliko je pomagala partizanom in aktivistom NOB. Iz teh težkih časov vojne pa je ohranila spomine in jih večkrat prenašala potomcem in prijateljem.

Minevala so leta, načela jo je bolezen, ki je tudi opravila svoje. Da je tegobe boleznij lažje prenašala, sta bila ob njej sin Marjan in hčerka Vlasta.

Boris Škrubej

1939–2008

Čeprav utihnil je tvoj glas,
spomin nate greje nas.
Usoda je tako hotela,
da tebe nam je vzela.
Tvoj večni dom pa rože zdaj krasijo
in svečke ti v spomin gorijo.

Čeprav čas hitro mineva, spominov ne izbrše nikoli. V mesecu juniju mineva leto dni, odkar nas je po hudi bolezni za vedno zapustil Boris Škrubej, doma iz Slovenj Gradca.

V naših spominih boš ostal za vedno, saj si v svojem življenju naredil veliko dobrega.

Počivaj v miru, dragi Boris, vedno sveže cvetje in prižgane sveče na tvojem grobu so dokaz, kako smo te imeli radi in kako te pogrešamo.

Žalujoci: Slavka, sinova Dušan in Boris z družinama, sestra Danica z družino, brat Zlatko in teta Hedvika

Vsem, ki postojite ob njegovem grobu, prižgete svečko in se ga spomnite, iskrena hvala.

Zlatko Škrubej

Nova zakonodaja na finančnem področju

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Pred vsakršno prodajo finančnih produktov je potrebno narediti temeljito analizo stanja vsakega posameznika!

Centrala za zaščito potrošnikov je objavila: "Pomanjkanje primernih informacij o pogojih, stroških, tveganjih in donosih finančnih produktov, obenem pa popolna prepuščenost potrošnikov samim sebi ob pomanjkanju neodvisnega svetovanja in posebnih svetovalnih služb za prezadolžene, so glavne značilnosti slovenskega finančnega trga. Slovenski potrošniki so z množičnimi naložbami v dolgoročne varčevalne, zavarovalne in naložbene produkte pokazali odgovornost in pripravljenost, da samostojno prispevajo k svoji varnosti v prihodnosti. To pripravljenost pa izigravata kaotičen in nepregleden prosti naložbeni trg ter neperspektiven drugi steber pokojninskega sistema."

S tem je prispevala tudi k oblikovanju nove zakonodaje na tem področju, zato mora oseba, ki izvaja trženje ali svetovanje, od vlagatelja pridobiti podatke, na osnovi katerih lahko oceni vlagateljev finančni profil, prav tako pa mora ponudba temeljiti predvsem na potrebah, željah, in zmožnostih vsakega posameznika.

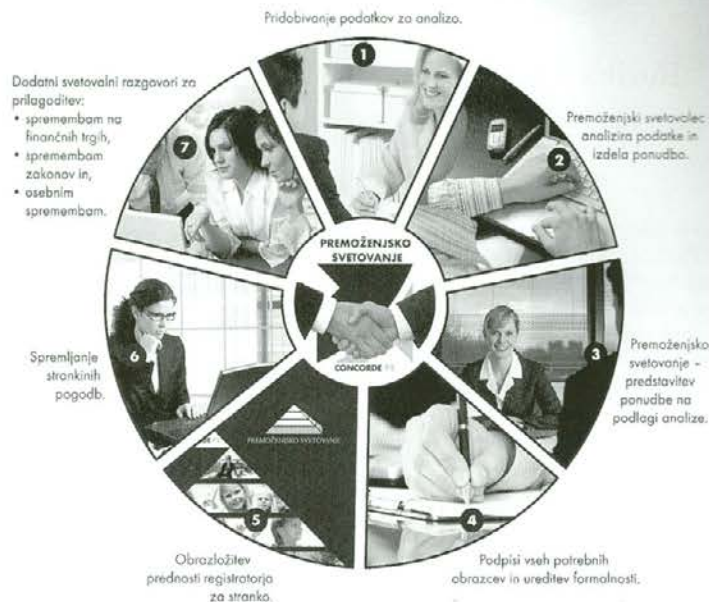
Zakonodajalec je poskrbel, da se bodo vlagatelji v prihodnosti pri vlaganju v kakršnekoli produkte počutili varnejši.

Edina stalnica v življenju so spremembe, tako na osebem področju kot v okolju finančni trgi, gospodarsko okolje. Na spremembe se ljudje odzivamo različno, pravilnost odločitev pa se pokaže šele čez čas. In prav zaradi sprememb na finančnih trgih prihaja do napačnih odločitev vedno bolj pogosto.

Concorde PS je ena najstarejših družb, ki se ukvarjajo s premoženjskim svetovanjem v Sloveniji. Je institucija, ki premoženjske svetovalce izobražuje že od leta 1991. Največkrat smo premoženjski svetovalci samostojni podjetniki, ki moramo imeti za to ustrezne licence.

4. Način dela

Vase pretekle odločitve določajo sedanost, sedanje pa prihodnost.

Naš način dela lahko strnemo v 4 korake:

1. pridobivanje podatkov zainteresiranih strank, vezano na njihove želje, cilje, finančne zmožnosti, izkušnje in riziko profil, ki so potrebni za izdelavo analize in pripravo individualnega finančnega načrta;
2. analiza strankinih podatkov in tržnih danosti glede na posameznikove potrebe in zmožnosti, priprava individualnega finančnega načrta;
3. dodatno premoženjsko svetovanje, ki ga obvezno povzamemo skupaj s stranko v obliki pisnega protokola;
4. tekoče spremljanje stranke skozi daljše časovno obdobje. Za nas se premoženjsko svetovanje ne zaključuje s podpisom pristopne izjave, ponudbe ali naročilnice!

Naš način dela je primarno odvisen od potreb stranke in za nas predstavlja dolgoročen proces spremljanja stranke skozi celotno življenjsko obdobje.

Premoženjsko svetovanje razumemo kot večplasten sistem dela in izobraževanja, katerega poslanstvo je zadovoljna stranka. Svetujemo v smeri koristi, kakršno stranka želi imeti, zato delamo v prvem delu analizo želja, ciljev, zmožnosti in potreb ter glede na značaj in izkušnje posameznika. Priporočamo optimalne ponudbe različnih finančnih in nefinančnih produktov. Ker se te ves čas spreminjajo, želimo, da sta svetovanje in tekoče spremljanje stranke kvalitetna. Zaupanje je osnova za zaključek posla, ki se lahko ustvari samo s poštenim svetovanjem in dobrim servisom.

Se vidimo doma.

PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO

www.ZavarovalnicaMaribor.si • 080 19 20

asistenca doma

Šel je po gobe

Viharnik

TRGOVINA SUŠILNICA
Tel: 02 88 44 114

OPEČNATI TLAKOVCI

35,90 €/m²

- za notranjo uporabo
- ročno delo
- 20 - 30 % prihranek pri ogrevanju s talnim gretjem

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Ida Robnik

Uredniški odbor:
Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek,
Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
Franc Jurač

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d.o.o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Srečanje pod Najevsko lipo na Ludranskem vrhu nad Črno na Koroškem

Gorazd Mlinšek

Foto: Gorazd Mlinšek

Najevska lipo je hišno drevo, na katerega niso ponosni samo Najevniki na Ludranskem vrhu, v ponos je Koroščam in Koroščem. Je tudi simbol Slovenije. Simbolizira vztrajnega in trmastega koroškega kmeta, ki je znal skozi številne rodove preživeti na strmih pobočjih vse do danes. Koroški kmet je navezan na gozd, saj je od njega odvisen. Zna ga ceniti in se prilagajati njegovim različnim funkcijam. Spoštuje tudi posamezna drevesa še posebno pa drevesa, ki jih je sam posadil ob kakšnem pomembnem dogodku.

Tako kot je pester slovenski gozd, tako je pester tudi seznan hišnih dreves, ki so pomniki najrazličnejših zgodovinskih in rodbinskih dogodkov v posameznih krajih. Koroška je poznana po lipah. Skoraj vsaka kmetija in cerkev imata svojo lipo. Mnoge med njimi rastejo na izpostavljenem mestu v neposredni bližini gospodarskega in bivalnega poslopja. So naravni strelovodi. Tudi Najevska lipo je prestregla že kakšno streljo v neposredni bližini Najevnikovih domačije. Koliko let šteje, ve samo on – je namreč lipovec (*Tilia cordata*). Lipovec ni »mož od lipe« (*Tilia platyphyllos*), je vrsta lipe. Lipovec ima manjše liste kot lipo in na spodnji strani so ob žilah rjave dlačice, pri lipi so te bele. Sta pa obe vrsti že dolgo med najbolj spoštovanimi in čaščenimi drevesi na Slovenskem.

Najevska lipo je zraščena iz več debel. Morda je bila v mladosti poškodovana in je zato iz nje pognalo več debel. Že pred šestdesetimi leti je bila votla. V njej so Najevniki imeli mizo, za katero je marsikateri popotnik počil, pogostokrat pa so se za njo zabavali z igranjem kart. V njeni senci so si pripovedovali najrazličnejše prigode, ali pa so razglabljali o njeni starosti. Stara je več kot 500 let. Mnogo je bilo posajenih lip v času, ko so čez naše ozemlje divjali Turki, zato jih imenujemo turške lipe. Živi naravni drevesni spomenik so leta 1993 pod strokovnim vodstvom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Maribora sanirali s pomočjo drevesne kirurgije. Še prej pa so z dovoljenjem lastnika lipe Milana Obretana-Najevnikovega Miliana prestavili gozdno cesto, očistili površino pod krošnjo in nasuli čez korenine plast zemlje. Obrezali so vse poškodovane in suhe veje, v notranjosti so

Pri Najevski lipi je zapel MePZ Markovič Kristl - Mato iz Črne na Koroškem

Kosci pri Najevski lipi: Jože Ramšak - Vresk, Anton Godec, Matevž Obretan - Vesev in Adi Pavše - Osojnik

Grabljica pri lipi

Vojaški pasulj je bil izvrsten

Včasih je tekla po lesenih »rorih« voda

K Najevski lipi sta prišla tudi predsednik vlade Borut Pahor in predsednik Državnega zbora dr. Pavle Gantar

odstranili zaradi gliv mrtve dele lesa in ga premazali z zaščitnim sredstvom. Vrhove so med seboj povezali, da jih sneg in veter ne bi razlomila. Okoli nje so naredili koroški plot (špevtnat plot).

Po sanaciji ima lipo obseg 10,56 m, njena višina je okoli 24 m.

Najevska lipo oz. lipovec je prav po zaslugi teh ukrepov še danes zelo vitalna. Morda ji daje energijo zaklad, katerega naj bi položili pred njeno posaditvijo pod njene korenine, morda pa je pod njo posoda z zapisom dogodka in letnice saditve.

Pod Najevsko lipo radi posedijo planinci in drugi popotniki. Zelo živahno je pod njeno krošnjo prvo soboto v juliju že od leta 1991. To leto so se zbrali na Ludranskem vrhu slovenski državniki in ostalo ljudstvo. Veličastno lipovo drevo so poimenovali mati vseh lip. Srečanje pod lipo postaja iz leta v leto bolj ljudsko. Tako je bilo tudi letos. Za kulturni program so poskrbeli pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Markovič Kristl - Mato. Slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora dr. Pavle Gantar, marsikateri udeleženec prireditve pa se je rokoval s predsednikom vlade Borutom Pahorjem, ki je z zanimanjem spremljal prikaz kmečkih opravil. Domačini so nam prikazali košnjo in grabljenje trave brez bencina, steljerajo, izdelovanje rož iz papirja. Pridne so bile tudi predice. Kmetice Aktiva kmečkih žena Mežiške doline so ponujale domačo robo, brez mošta in moštne dečve pa tudi ni šlo. Da nismo izgubili preveč energije, je poskrbel 670. kontingent poveljniško-logističnega bataljona iz Slovenske Bistrice. Uh, kako je bil dober njihov pasulj. Kljub gospodarski krizi je bil zastoj. Skuhali so ga 1300 porcij. Vojaki pa niso bili samo kuharji. V bližini zelene varuhinje so obiskovalcem predstavili vojaški vozili in aktivnosti vojaškega službovanja. Kratkotrajna nevihta ni pregnala obiskovalcev, saj so s pomočjo tombole iskali zaklad. Najbolj vztrajni so najprej zarajali pod lipo, v večernih urah pa pri Najevniku ali pri Smrečniku.

Prva faza steljeraje – sekiri sta zavijhela Rudi Piko in Anton Osojnik

